

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การบริหารจัดการด้านการกงสุลเพื่อเข้าถึงชุมชนไทย
และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยในฝรั่งเศส

จัดทำโดย นางสาวกนกลักษณ์ โพธิ์ไทรย์
รหัส 15030

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 15 ปี 2567
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การบริหารจัดการด้านการกงสุลเพื่อเข้าถึงชุมชนไทย
และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยในฝรั่งเศส

จัดทำโดย นางสาวกนกลักษณ์ โพธิ์ไทรย์
รหัส 15030

หลักสูตรนักรับราชการทูต รุ่นที่ 15 ปี 2567
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต อู๋ม เมาลานนท์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต วรเดช วีระเวคิน)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธิรินทร์ สุพทุธิกุล)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานเรื่อง “การบริหารจัดการด้านการกงสุลเพื่อเข้าถึงชุมชนไทยและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยในฝรั่งเศส” เกิดขึ้นจากความต้องการตอบคำถามว่า อะไรคือ การดำเนินการที่ถือว่าเป็น “การทูตเพื่อประชาชน” ที่แท้จริง โดยจัดทำในบริบทของคนไทยที่พำนักในฝรั่งเศส ซึ่งผู้เขียนได้กำกับดูแลงานด้านกงสุล ในช่วงการประจำการ ณ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส และได้สัมผัสกับชุมชนไทยอย่างใกล้ชิดตลอดระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา โดยเห็นว่าชุมชนไทยในฝรั่งเศสมีลักษณะพิเศษและมีความหลากหลาย ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ความคาดหวังต่อบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ แตกต่างกันไป อย่างไรก็ตาม ยังไม่เคยมีกระบวนการจัดเก็บข้อมูลหรือมีการศึกษาลักษณะและความคาดหวังของชุมชนไทยอย่างเป็นระบบ ในรายงานฉบับนี้ ผู้เขียนจึงทำการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่เทียบเคียงกับการทำวิจัยตลาด (market research) ของภาคธุรกิจ เพื่อสำรวจว่า คนไทยในฝรั่งเศสซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหรือผู้รับบริการ (clients) ของสถานเอกอัครราชทูตฯ มีลักษณะอย่างไร ต้องการอะไร เพื่อสถานเอกอัครราชทูตฯ จะได้ตอบสนองได้อย่างตรงประเด็น รวมทั้งสามารถวิเคราะห์แนวโน้มในอนาคต เพื่อให้สามารถวางแผนยุทธศาสตร์ได้อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ภายใต้ข้อจำกัดด้านทรัพยากรทั้งในด้านงบประมาณและบุคลากร

ผู้เขียนใช้ “ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์” (Maslow’s Hierarchy of Needs) อันเป็นแนวคิดทางจิตวิทยาที่นำมาใช้วิจัยตลาดอย่างแพร่หลาย ซึ่งเห็นว่ามนุษย์มีความต้องการที่จะสนองและเติมเต็มความต้องการ (needs) ให้กับตนเองเป็นลำดับขั้นตั้งแต่ระดับกายภาพไปถึงระดับจิตใจ เป็นแกนกลางเพื่อนำมาวิเคราะห์ในบริบทของชุมชนไทยในฝรั่งเศส โดยมุ่งตอบคำถาม 3 ประเด็น คือ (1) ลักษณะ และคุณภาพชีวิตของชุมชนไทยในฝรั่งเศสเป็นอย่างไร และมีแนวโน้มอย่างไร (2) คนไทยในฝรั่งเศสมีความต้องการ (needs) และมีความคาดหวังต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ อย่างไรบ้าง (3) สถานเอกอัครราชทูตฯ ควรบริหารจัดการด้านการกงสุลอย่างไรเพื่อตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังดังกล่าวได้อย่างตรงประเด็น และสามารถส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยในฝรั่งเศส โดยได้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจาก (1) การสัมภาษณ์ (2) ข้อมูลวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และ (3) การวิเคราะห์เชิงสถิติจากผลการตอบแบบสำรวจที่ผู้เขียนได้จัดทำขึ้น

ผลการศึกษาพบว่า คนไทยในฝรั่งเศสมีความแตกต่างกันในด้านลักษณะทางประชากร ทั้งด้านอายุ การศึกษา อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม และความสามารถทางภาษาฝรั่งเศส ซึ่งอาจส่งผล ต่อทั้งคุณภาพชีวิต ความต้องการทั้งทางด้านกายภาพและจิตใจ รวมถึงความคาดหวังต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ ที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม อีกทั้งยังพบสหสัมพันธ์ (correlation) ที่สูงและมีความสำคัญระหว่างลำดับขั้นความต้องการตามทฤษฎีมาสโลว์ของคนไทยในฝรั่งเศสกับดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิต (quality of life composite) กล่าวคือ หากความต้องการนั้นได้รับการเติมเต็มแล้ว ก็จะทำให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น การสนับสนุนหรือส่งเสริมเพื่อตอบสนองความต้องการลำดับขั้นต่าง ๆ จึงเสมือนเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยในฝรั่งเศส โดยเฉพาะความต้องการในด้าน

ความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการพื้นฐานทางด้านร่างกาย และการพัฒนาตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมายในชีวิต (ตามลำดับขั้นของมาสโลว์) นอกจากนี้ คนไทยในแต่ละกลุ่มยังมีความต้องการในแต่ละลำดับขั้นแตกต่างกัน ซึ่งเมื่อได้รับการตอบสนองหรือเติมเต็มแล้วก็จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย แต่ละกลุ่มในขนาดที่แตกต่างกันด้วย ดังตัวอย่างเช่น หากสถานเอกอัครราชทูตฯ สนับสนุนการสอนภาษาฝรั่งเศสให้กับกลุ่มคนไทยซึ่งเป็นกลุ่มที่ศึกษาพบว่า มีความพึงพอใจต่อความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์ในภาพรวมระดับต่ำและเป็นกลุ่มเปราะบาง เช่น กลุ่มที่ยังไม่ได้ทำงาน เป็นออแพร์ หรือเพิ่งย้ายมาที่ฝรั่งเศส ก็จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับคนไทยในฝรั่งเศสในภาพรวมให้ดีขึ้นอย่างมาก

ผลการศึกษาดังกล่าวมีประโยชน์และสามารถนำเสนอเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้สถานเอกอัครราชทูตฯ และกรมการกงสุล มียุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการด้านการกงสุล กล่าวคือ สถานเอกอัครราชทูตฯ ควรกำหนดให้การส่งเสริมคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยในฝรั่งเศสเป็นหนึ่งในวาระสำคัญของสถานเอกอัครราชทูตฯ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนงานด้านการกงสุลที่สอดคล้องกันทั้งองค์กร โดยมีใช่เป็นแต่เพียงหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายกงสุลเท่านั้น และส่งเสริมการเข้าถึง (access) ความเข้าใจ (knowledge) เพื่อการพัฒนา (development) ชุมชนไทย โดยจัดทำฐานข้อมูลคนไทยในฝรั่งเศสให้เป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง รวมทั้งดำเนินภารกิจสอดคล้องกับความต้องการของคนไทยในฝรั่งเศส เช่น การให้ความรู้เบื้องต้นด้านกฎหมาย การสอนภาษาฝรั่งเศส และการจัดงานเทศกาลไทย ตลอดจนริเริ่มและสานต่อโครงการเพื่อตอบสนองต่อกลุ่มที่เปราะบางในฝรั่งเศส เพื่อสร้างความไว้วางใจ (trust) และความเชื่อมั่น (confidence) ต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ รวมทั้งเพิ่มโอกาสพบปะคนไทยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล (outreach) และพัฒนาการติดต่อสื่อสารระหว่างสถานเอกอัครราชทูตฯ กับคนไทย นอกจากนี้ สถานเอกอัครราชทูตฯ ยังต้องเป็นแพลตฟอร์ม (platform) เพื่อประสานความร่วมมือระหว่างสถานเอกอัครราชทูตฯ สมาคม ชมรม วัดไทย กับคนไทย เพื่อเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทย และการบริการจัดการด้านกงสุลที่มีประสิทธิภาพ

กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ ควรหารืออย่างใกล้ชิดกับสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุล ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณยุทธศาสตร์ ค่าใช้จ่ายสนับสนุนกิจกรรมคนไทยในต่างประเทศ และมอบทิศทางการทำงานให้แก่สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลล่วงหน้า เพื่อให้แต่ละสำนักงานสามารถกำหนดและวางแผนงานโครงการที่มีลักษณะเดียวกัน รวมทั้งบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานของไทยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางแผนการดำเนินโครงการร่วมกันล่วงหน้าได้

การศึกษานี้จึงเป็นการเริ่มต้นจากแนวคิดที่ “ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง” โดยศึกษาว่าแท้จริงแล้ว ประชาชนต้องการอะไร ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาจะนำไปสู่การนำเสนอแนะและแนวทางที่สามารถปฏิบัติได้จริงของทั้งที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส และสามารถนำไปประยุกต์ใช้สำหรับสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่อื่น ๆ ซึ่งเป็นการตอบคำถามที่ทำให้มั่นใจได้ว่า เป็น “การทูตเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง”

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้เกิดจากแรงบันดาลใจของผู้เขียนที่ได้มีโอกาสใกล้ชิดกับชุมชนไทยในฝรั่งเศสในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส ตลอดระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา จึงเกิดคำถามว่า สถานเอกอัครราชทูตฯ ดำเนินภารกิจ “การทูตเพื่อประชาชน” ได้ตามที่คนไทยในฝรั่งเศสต้องการและคาดหวังหรือไม่ และสถานเอกอัครราชทูตฯ จะมีบทบาทส่งเสริมให้คนไทยในฝรั่งเศสมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้อย่างไร ผู้เขียนจึงขอแสดงความขอบคุณต่อทุกท่านที่มีส่วนสนับสนุนการทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอขอบพระคุณท่านเอกอัครราชทูต ศรัณย์ เจริญสุวรรณ ที่กรุณาสันนิษฐานให้ผู้เขียนเข้าร่วมศึกษาหลักสูตรนักบริหารการทูต (นบท.) และได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตลอดจนขอขอบคุณท่านอัครราชทูต ข้าราชการ และลูกจ้างท้องถิ่นทุกท่านที่ช่วยรับภาระงานในช่วงที่ผู้เขียนเข้ารับการอบรมนี้

รายงานนี้จะไม่สำเร็จได้หากปราศจากคำแนะนำจากท่านอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งประกอบด้วย เอกอัครราชทูต อุ้ม เมลาณนท์ เอกอัครราชทูต วรเดช วีระเวคิน และ ผศ. ดร. อธิวัฒน์ สุพุทธกุล ที่กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางเพื่อปรับปรุงรายงานให้มีความเรียบร้อยสมบูรณ์ จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณชุมชนไทยในฝรั่งเศส ได้แก่ ชมรมสตรีไทยในฝรั่งเศส สมาคมนักเรียนไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคมนวดและสปาไทยในฝรั่งเศส เครือข่ายหญิงไทยในยุโรป และวัดไทย ตลอดจนผู้ตอบแบบสำรวจทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ผ่องพรรณ เลอกรองด์ คุณสมชาย ทองโทน และคุณนาคยา เคนสิงห์ ที่ได้สละเวลาในการให้สัมภาษณ์และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ได้ทุ่มเทจัดการอบรมครั้งนี้ได้อย่างน่าประทับใจ รวมทั้งขอขอบคุณสำหรับมิตรจิตและมิตรภาพจากผู้เข้าอบรม ชาว นบท. 15 ท่าน ซึ่งเชื่อมั่นว่า มิตรภาพนี้จะยิ่งแน่นแฟ้นต่อไป

ขอถือโอกาสนี้ขอบคุณบุคคลในครอบครัว คุณพ่อ คุณแม่ และพี่สาว ที่ให้ความรักและเป็นกำลังใจที่อบอุ่นเสมอมา ขอขอบคุณลูกชายที่ช่วยให้เข้มแข็งและเป็นความเบิกบานใจ ขอขอบคุณคู่ชีวิตที่เป็นให้ทุกอย่างและสนับสนุนในทุกเรื่องด้วยความรักและห่วงใย ตลอดจนคุณแลลูกชายเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ผู้เขียนเข้ารับการอบรมนี้

แม้ว่ารายงานนี้จะเป็นการศึกษาส่วนบุคคล แต่ถือได้ว่าเป็นการรวบรวมความคิดเห็นจากคนไทยในฝรั่งเศสเป็นจำนวนมากถึง 282 คน ภายในระยะเวลาอันสั้น ทำให้ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์จำนวนมากจากการทำแบบสำรวจและการสัมภาษณ์อย่างละเอียด ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะไม่สูญเปล่า โดยจะได้นำไปใช้ประกอบการพิจารณาและเป็นแนวทางต่อการดำเนินงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ ต่อไป สุดท้ายนี้ ผู้เขียนหวังว่า รายงานการศึกษาส่วนบุคคล ซึ่งมีชื่อเรื่อง ที่แสนจะธรรมดาดีนี้ จะช่วยจุดประกายและต่อยอดแนวความคิด “การทูตเพื่อประชาชน” เพื่อประโยชน์ที่แท้จริงของประชาชนต่อไป

กนกลักษณ์ โพธิ์ไทรย์

กันยายน 2567

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ภูมิหลัง และความสำคัญของหัวข้อที่จะศึกษา	1
1.2 การวิเคราะห์ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน	4
บทที่ 2 การวิเคราะห์ประเด็นศึกษาและผลการศึกษา	7
2.1 การกำหนดประเด็นศึกษา	7
2.2 การวิเคราะห์ประเด็นศึกษา	8
2.3 สรุปผลการศึกษา	11
บทที่ 3 ข้อเสนอ	36
3.1 ข้อเสนอเชิงนโยบาย	36
3.2 ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	39
บรรณานุกรม	43
ภาคผนวก	44
ประวัติผู้เขียน	55

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตจำแนกตามอายุ ระยะเวลาพำนัก สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา และระดับความสามารถทางภาษาฝรั่งเศส	23
ตารางที่ 2	ระดับความพึงพอใจ (fulfilment) ในแต่ละลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ (สูงสุด = 10)	26
ตารางที่ 3	ค่าสัมประสิทธิ์และนัยสำคัญทางสถิติจากแบบจำลองเพื่ออธิบายดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิต	28
ตารางที่ 4	จำนวนผู้เคยเข้ารับบริการของสถานเอกอัครราชทูตฯ ณ กรุงปารีส	29
ตารางที่ 5	ความเชื่อมั่นต่ออุปถมาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ และความสะดวกสบายในการรับบริการ	31
ตารางที่ 6	ข้อเสนอแนะเพื่อการยกระดับการให้บริการด้านการกงสุล	32
ตารางที่ 7	กิจกรรมที่คนไทยในฝรั่งเศสให้ความสนใจหรือต้องการเข้าร่วม	33

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	ความต้องการตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)	10
ภาพที่ 2	โครงสร้างรูปแบบเดิม : การบริหารจัดการด้านการกงสุลและการจัดกิจกรรม ของสถานเอกอัครราชทูตฯ	12
ภาพที่ 3	โครงสร้างรูปแบบใหม่ : การบริหารจัดการด้านการกงสุลและการจัดกิจกรรม ของสถานเอกอัครราชทูตฯ	12
ภาพที่ 4	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความพึงพอใจและดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิต	27
ภาพที่ 5	การส่งเสริมบทบาทของสมาคม ชมรม และวัดไทย เพื่อความเข้มแข็ง ของชุมชนไทย	37

สารบัญแนภูมิ

แผนภูมิที่ 1	จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจตามกลุ่มอายุ	18
แผนภูมิที่ 2	จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจจำแนกตามแคว้นที่พำนักในฝรั่งเศส	19
แผนภูมิที่ 3	จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจจำแนกตามระดับการศึกษาและอาชีพ	20

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง และความสำคัญของหัวข้อที่จะศึกษา

1.1.1 ภูมิหลัง

ฝรั่งเศสเป็นหนึ่งในประเทศยุทธศาสตร์ของไทย และเป็นหนึ่งในประเทศในยุโรปที่มีคนไทยพำนักอยู่มากที่สุด โดยประมาณการว่ามีจำนวนประมาณ 30,000 คน¹ ทั้งที่พำนักอยู่อย่างชั่วคราวและถาวร อีกทั้งยังเป็นประเทศจุดหมายปลายทางอันดับที่ 3 นอกทวีปเอเชียของนักท่องเที่ยวไทย รองจากเยอรมนีและสหราชอาณาจักร² โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวไทยเกือบ 180,000 คน ที่เดินทางไปยังฝรั่งเศส ในปี พ.ศ. 2562 (ซึ่งเป็นปีก่อนเกิดการแพร่ระบาดของโควิด-19) โดยมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่า 7 เท่า ในระยะเวลาเพียง 10 ปี ทำให้คนไทยมีความจำเป็นต้องติดต่อกับสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยคนไทยที่พำนักในฝรั่งเศสจะขอรับบริการด้านการกงสุลจากสถานเอกอัครราชทูตฯ เช่น การทำหนังสือเดินทาง บัตรประจำตัวประชาชน งานนิติกรณ์รับรองเอกสารต่าง ๆ และงานทะเบียนราษฎร สำหรับนักท่องเที่ยว สถานเอกอัครราชทูตฯ จะให้บริการทำหนังสือเดินทางเล่มด่วนในกรณีที่หนังสือเดินทางสูญหาย ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือในกรณีที่คนไทยตกทุกข์ได้หรือกรณีเสียชีวิต นอกจากนี้ บริการด้านการกงสุลของสถานเอกอัครราชทูตฯ ยังครอบคลุมถึงการให้ข้อมูลเพื่อเข้าถึงคนไทย ทั้งในด้านการแจ้งข่าวสาร เช่น การเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร และการให้ข้อมูลด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการแจ้งเตือนภัยในกรณีที่คาดว่าจะเกิดเหตุร้ายต่าง ๆ เช่น การก่อการร้าย การประท้วงเดินขบวน และการเกิดภัยพิบัติ ตลอดจนการดูแลชีวิตความเป็นอยู่โดยทั่วไป โดยยึดหลักการป้องกันปัญหาแต่เนิ่นก่อนการแก้ไข (prevention over remedy)

นอกจากงานให้บริการด้านการกงสุลข้างต้นแล้ว ยังมีมิติที่สำคัญที่ส่งเสริมบทบาทของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส คือ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนไทย โดยการจัดงาน

---

¹ กระทรวงการต่างประเทศ, สาธารณรัฐฝรั่งเศส, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.mfa.go.th/th/content/5d5bcc2215e39c306000a251?cate=5d5bcb4e15e39c30600068>.

² กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, สถิติด้านการท่องเที่ยว ปี 2562 (Tourism Statistics 2019), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.mots.go.th/news/category/521>.

และสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เช่น การจัดงานวันชาติ การจัดพิธีและกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การสัมมนาทางวิชาการของนักเรียนนักศึกษา การสัมมนาให้ความรู้พื้นฐานด้านกฎหมาย การจัดบรรยายโดยบุคคลที่มีชื่อเสียงของไทยหรือฝรั่งเศส ให้กับคนไทย การสอนภาษาไทยและฝรั่งเศส และการจัดงานส่งเสริมอาหารไทยและวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำให้สามารถเข้าถึงคนไทย เป็นการสร้างความภาคภูมิใจ และส่งเสริมการยอมรับให้ชุมชนไทยเป็นส่วนหนึ่งในสังคมฝรั่งเศสได้อย่างกลมกลืน อีกทั้งยังช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศไทย

ดังนั้น ในการศึกษา การนิยาม “งานด้านการกงสุล” จึงมิได้จำกัดแต่เพียงการให้บริการด้านกงสุล เช่น การทำหนังสือเดินทาง งานนิติกรณ์ หรือการให้ความคุ้มครองดูแลคนไทย แต่เป็นการตีความในความหมายกว้างที่ครอบคลุมถึงภารกิจที่ช่วยขับเคลื่อนและสนับสนุน “นโยบายการทูตเพื่อประชาชน” ในมิติการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนไทยและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของชาวไทยในต่างประเทศด้วย

ที่ผ่านมา สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส มีความพยายามในการพัฒนาและอำนวยความสะดวกในการให้บริการด้านกงสุลทั้งที่สถานเอกอัครราชทูตฯ และกระจายการให้บริการไปยังเมืองต่าง ๆ ผ่านการจัดกงสุลสัญจร รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองคนไทยที่ตกทุกข์หรือกรณีเสียชีวิต ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนไทย ทั้งที่ดำเนินการโดยสถานเอกอัครราชทูตฯ เอง และการสนับสนุนเงินอุดหนุนภายใต้งบประมาณยุทธศาสตร์ ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนกิจกรรมคนไทยในต่างประเทศ ผ่านชมรม สมาคม และวัดไทยในฝรั่งเศส อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการสนับสนุนเงินอุดหนุนดังกล่าวจะช่วยสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และส่งเสริมบทบาทของชุมชนไทย แต่ยังไม่ได้มีการบริหารจัดการงบประมาณดังกล่าวอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ ยังไม่ได้มีการสำรวจถึงข้อมูลความต้องการของคนไทยในพื้นที่เพื่อใช้อ้างอิง และการประเมินประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของการจัดสรรงบประมาณดังกล่าวโดยคำนึงถึงความคาดหวังของคนไทยต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ

1.1.2 ความสำคัญของหัวข้อที่จะศึกษา

ชุมชนไทยในฝรั่งเศสมีลักษณะที่พิเศษและมีความหลากหลาย ทั้งคนไทยที่ย้ายถิ่นตั้งรกรากเป็นการถาวร ไม่ว่าจะผ่านการแต่งงาน ย้ายตามครอบครัวจนได้สัญชาติฝรั่งเศส และคนที่ไปทำงานทั้งที่มีใบอนุญาตและไม่มีใบอนุญาตทำงาน รวมถึงนักเรียน นักศึกษา นักธุรกิจ และนักวิชาการ ซึ่งมีความแตกต่างทั้งอาชีพ ระดับการศึกษา ความมั่นคงทางการเงิน ซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้ความคาดหวังต่อบทบาทของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส และการบริหารจัดการด้านการกงสุลแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ยังไม่เคยมีการศึกษาบริบทของชุมชนไทยในฝรั่งเศสอย่างลึกซึ้งถึงลักษณะและคุณภาพชีวิต ซึ่งอาจเชื่อมโยงและมีความสัมพันธ์กับความต้องการ และความคาดหวังที่มีต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ

เนื่องจากภารกิจด้านกงสุลมีเนื้อหาที่กว้างขวาง มีความแตกต่างกันในแต่ละยุคสมัย ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในบริบทต่าง ๆ ของงานกงสุลทั้งในด้านรูปแบบของการปฏิบัติงานและความคาดหวังของประชาชนในแต่ละพื้นที่ ทำให้เกิดความท้าทายต่อการบริหารจัดการด้านการกงสุลในปัจจุบันว่า จะสามารถสนองต่อต่อยุทธศาสตร์ของประเทศ หน่วยงาน และก่อให้เกิดประโยชน์ที่แท้จริงแก่ประชาชนไทยมากน้อยเพียงใด อีกทั้งยังไม่สามารถระบุได้อย่างแน่ชัดว่า การบริหารจัดการงานด้านการกงสุลในปัจจุบันเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของชุมชนไทยหรือไม่ ดังนั้น ผู้เขียนจึงสังเกตเห็นว่ามีความจำเป็นต้องดำเนินการศึกษาในประเด็นนี้ อย่างเป็นระบบ และควรมีการศึกษาถึงบริบทของชุมชนไทยในฝรั่งเศสอย่างลึกซึ้งทั้งในด้านคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ และความคาดหวัง เพื่อการบริหารจัดการด้านการกงสุลให้มีประสิทธิภาพ ภายใต้ข้อจำกัดด้านทรัพยากรทั้งในด้านงบประมาณและบุคลากรของสถานเอกอัครราชทูตฯ

การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการกงสุลก่อนหน้านี้ ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาในประเด็นการพัฒนาระบบงานกงสุลในบริบทต่าง ๆ เช่น การใช้เทคโนโลยี การใช้สื่อดิจิทัล และสื่อสังคมออนไลน์ (social media) หรือการพัฒนารูปแบบการให้บริการข้อมูล แต่ยังไม่มีการศึกษาและการทำความเข้าใจอย่างจริงจังถึงลักษณะและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย หรือโดยผู้รับบริการในลักษณะที่เทียบเคียงกับการทำวิจัยตลาด (market research) ของภาคธุรกิจว่า กลุ่มเป้าหมายมีลักษณะอย่างไร ต้องการอะไร เพื่อสถานเอกอัครราชทูตฯ จะได้สามารถบริหารจัดการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างตรงจุด รวมทั้งสามารถวิเคราะห์แนวโน้ม ความต้องการว่าจะเป็นอย่างไในอนาคต เพื่อให้สามารถปรับยุทธศาสตร์ วางแผน และบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

หากเปรียบคนไทยในฝรั่งเศสเป็นกลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้บริการ (clients) ของสถานเอกอัครราชทูตฯ การทำวิจัยตลาดถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนต่าง ๆ อย่างมียุทธศาสตร์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและทราบว่ามีทิศทาง รวมทั้งสร้างความมั่นใจในการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ให้ประสบผลสำเร็จตรงกับความต้องการ และเกิดประโยชน์ในวงกว้าง อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเสียงตอบรับ (public listening) ในการดำเนินงานของ สถานเอกอัครราชทูตฯ ทำให้สามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดความเสี่ยงจากการดำเนินนโยบายหรือกิจกรรมของสถานเอกอัครราชทูตฯ ที่อาจไม่ได้ผลลัพธ์ตามที่ตั้งเป้าไว้ และเพื่อเห็นโอกาสใหม่ของการดำเนินนโยบายและกิจกรรมของสถานเอกอัครราชทูตฯ

การศึกษาดังกล่าวจึงเป็นการเริ่มต้นจาก “แนวคิดที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง” โดยจะนำทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของอับราฮัม ฮาโรลด์ มาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of

Needs Theory)³ มาอ้างอิงในบริบทของชุมชนไทยในฝรั่งเศส ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาจะนำไปสู่ การนำเสนอนโยบายและแนวทางที่สามารถปฏิบัติได้จริงของทั้งที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส และนำโมเดลนี้ไปประยุกต์ใช้สำหรับ สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่อื่น ๆ ซึ่งจะเป็น ประโยชน์ต่อทั้งประชาชนและองค์กรในอนาคต เพื่อให้ “การต่างประเทศเป็นการต่างประเทศของ ประชาชนและเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง”

1.2 การวิเคราะห์ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน

การศึกษาส่วนบุคคลเรื่อง “การบริหารจัดการด้านการกงสุลเพื่อเข้าถึงชุมชนไทยและ ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยในฝรั่งเศส” มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ระดับชาติ นโยบายของรัฐบาล และนโยบายการทูตเพื่อประชาชนของกรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ ดังนี้

1.2.1 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ (พ.ศ. 2561-2580)

กระทรวงการต่างประเทศได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์กระทรวงการต่างประเทศ “5S/5 มี” ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) และแผนแม่บทฯ ประเด็นการ ต่างประเทศ (พ.ศ. 2561-2580) ภายใต้วิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรนำในการขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย อย่างมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิใน ประชาคมโลก” ประกอบด้วยแผนย่อย 5 ประเด็น ได้แก่ S1 มีความมั่นคง (Security) S2 มีความมั่งคั่ง ยั่งยืน (Sustainability) S3 มีมาตรฐานสากล (Standard) S4 มีสถานะและเกียรติภูมิ (Status) และ S5 มีพลัง (Synergy)

ในส่วนของการพัฒนาการบริหารจัดการงานกงสุลฯ จะสอดคล้องกับแผนย่อย S1 มี ความมั่นคง (Security) คือ การมุ่งส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์ของไทยเพื่อรับมือต่อความท้าทาย ต่าง ๆ S4 มีสถานะและเกียรติภูมิ (Status) คือ การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทย และ ส่งเสริมให้คนไทยในต่างประเทศมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างเอกลักษณ์ไทย และความนิยมไทย และ เสริมสร้างสถานะและเกียรติภูมิของประเทศไทยและคนไทย และแผนย่อย S5 มีพลัง (Synergy) คือ ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และเสริมสร้างขีดความสามารถและ

³ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ หรือ (Maslow's Hierarchy of Needs) เป็นทฤษฎีจิตวิทยาที่ อับราฮัม เอช. มาสโลว์ คิดขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1943 ในเอกสารชื่อ “A Theory of Human Motivation” โดยระบุว่า มนุษย์มีความต้องการ เป็นลำดับขั้น และเป็นแนวคิดที่ถูกนำมาปรับใช้กับการทำการตลาดให้กับสินค้าหรือบริการ และการทำธุรกิจอย่าง แพร่หลาย รวมถึงนำมาปรับใช้กับวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ทฤษฎีมาสโลว์ยังคงเป็นแนวคิดที่สำคัญที่ได้รับการอ้างอิงและ ยังสามารถนำมาใช้ในปัจจุบัน

ส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และชุมชนไทย สามารถร่วมขับเคลื่อน การต่างประเทศไทยอย่างบูรณาการภายใต้กลไกการทูตเพื่อประชาชน

1.2.2 นโยบายรัฐบาล นโยบายจากการประชุมเอกอัครราชทูต กงสุลใหญ่ ผู้ช่วยทูตฝ่ายพาณิชย์ และฝ่ายส่งเสริมการลงทุน ประจำปี 2566

กรมอบนโยบายในการประชุมเอกอัครราชทูตฯ ประจำปี 2566 ในหัวข้อ “การทูตเศรษฐกิจเชิงรุก” เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2566 ณ กระทรวงการต่างประเทศ⁴ ได้กำหนดแนวทางและกลยุทธ์ขับเคลื่อนนโยบายต่างประเทศสู่ยุคใหม่ ให้เป็นการทูตที่จับต้องได้ “เป็นการต่างประเทศที่กินได้” สร้างความกินดีอยู่ดี โดยยึดผลประโยชน์ของประเทศและประชาชนเป็นที่ตั้ง รวมทั้งการให้ปรับกรอบการคิดและแนวทางการทำงาน โดยเริ่มจากการตั้งคำถามว่า ประชาชนและภาคธุรกิจต้องการเห็นอะไรในการต่างประเทศ และมีผลตอบรับ (Feedback) อย่างไร รวมทั้งให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Customer-centric) มีแนวความรู้สึทางธุรกิจ (Business sense) โดยต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm) ในการทำงานโดยให้ความสำคัญกับ “ทำไม” (Why) มากขึ้น โดยต้องตอบให้ได้ว่า “ทำไปทำไม” และ “ผลกระทบ (Impact) คืออะไร” พร้อมเปลี่ยนวิธีการคิดจาก “ทำไมถึงทำไม่ได้” เป็น “ทำอย่างไรถึงจะทำได้” และ “ทำอย่างไรถึงจะสำเร็จ” เพื่อให้เป็นรัฐบาลที่เน้นประชาชนทุกคนเป็นศูนย์กลาง (Customer-centric government)

ดังนั้น การศึกษานี้จึงตอบโจทย์นโยบายรัฐบาลตั้งแต่การปรับกรอบแนวคิดและแนวทาง การทำงาน โดยการเริ่มตั้งคำถามว่าประชาชนต้องการอะไร และการยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งนำเอาแนวคิดทางธุรกิจหรือโมเดลด้านการวิจัยตลาดมาประยุกต์ใช้เพื่อให้สามารถตอบทุกคำถามข้างต้นได้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึง “การต่างประเทศที่คนไทยสามารถจับต้องได้”

1.2.3 นโยบายการทูตเพื่อประชาชน

“นโยบายการทูตเพื่อประชาชน”⁵ เป็นหนึ่งในนโยบายการต่างประเทศที่ทุกรัฐบาลที่ผ่านมามีให้ความสำคัญมาโดยตลอด ซึ่งมีแนวทางดำเนินนโยบายให้ความสำคัญคุ้มครองและดูแลคนไทยใน

⁴ รัฐบาลไทย, นายกฯ มอบนโยบาย “การทูตเศรษฐกิจเชิงรุก” ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และกรอบงานขับเคลื่อนนโยบายต่างประเทศ สู่ยุคใหม่, [ออนไลน์], 2566, แหล่งที่มา:

<https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/75040>.

⁵ รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายการทูตเพื่อประชาชน เพื่อให้นโยบายการต่างประเทศสามารถตอบสนองต่อความต้องการของพี่น้องประชาชนคนไทยได้เป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดในการทำให้การต่างประเทศเป็นการต่างประเทศของประชาชนและเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง อันจะเป็นการสนับสนุนกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตย แบบมีส่วนร่วมภายในประเทศอีกทางหนึ่ง

ต่างประเทศที่มีกรมการกงสุล สถานเอกอัครราชทูต และสถานกงสุลใหญ่เป็นหน่วยงานที่มีบทบาท และหน้าที่ในการรับผิดชอบต่อการกิจดังกล่าว โดยเน้นการพัฒนาบริการด้านการกงสุลโดยมี ประชาชนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งกรมการกงสุลได้กำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ เป็นองค์กรที่มีความ เป็นเลิศในการให้บริการ และเป็นองค์กรนำในการดูแลและคุ้มครองคนไทยและชุมชนไทยใน ต่างประเทศให้มีความเข้มแข็งและสามารถใช้ชีวิตในต่างประเทศได้อย่างมีเกียรติและสมศักดิ์ศรี ภายใต้นโยบาย “การทูตเพื่อประชาชน ทุกแห่งหนเราดูแล”

นอกจากนี้ กรมการกงสุลยังได้ให้ความสำคัญกับการดูแลคนไทยในต่างประเทศให้เป็นชุมชนไทยที่เข้มแข็ง ภายใต้ “ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนไทยใน ต่างประเทศ” หรือ “5H Strategy” ประกอบด้วย Harmony สร้างพลัง ความเข้มแข็งและความสามัคคี ในหมู่คนไทยในต่างประเทศ Head เสริมสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตเพื่อให้คนไทย ในต่างประเทศ รู้เท่าทันเรื่องต่าง ๆ เพื่อรักษาผลประโยชน์ตามกฎหมาย และยกระดับคุณภาพชีวิต ของตนเอง Hand ส่งเสริมทักษะอาชีพด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถ เพื่อยกระดับ ฐานะให้สามารถเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวให้ดำรงอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี Health ส่งเสริมการสร้างเสริม สุขภาพกายและสุขภาพจิตให้แข็งแรงและมีความสุข Heart ส่งเสริมการเข้าถึงที่พึงทางใจ ผ่าน กิจกรรมด้านวัฒนธรรมประเพณี ศาสนาและกีฬา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยในต่างประเทศ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในต่างแดนได้อย่างมีเกียรติและสมศักดิ์ศรี และเป็นกำลังสำคัญในฐานะผู้แทน ประเทศไทยในการเผยแพร่และส่งเสริมเอกลักษณ์และความเป็นไทย อันนำไปสู่ความนิยมไทย ทั้งอาหารไทย ศิลปวัฒนธรรมไทย การท่องเที่ยวไทย และการบริโภคสินค้าไทย

แนวคิดการยกระดับการบริหารจัดการด้านการกงสุลฯ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ จะศึกษาถึงระดับความต้องการและความคาดหวังของคนไทยในฝรั่งเศสที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ 5H ในแต่ละด้าน เพื่อที่จะสามารถปรับการดำเนินนโยบายและกิจกรรมของสถานเอกอัครราชทูตฯ ให้สะท้อนความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

บทที่ 2

การวิเคราะห์ประเด็นศึกษาและผลการศึกษา

บทนี้เป็นการนำเสนอประเด็นปัญหาที่ประสงค์จะศึกษา การวิเคราะห์ประเด็นปัญหา วิธีการศึกษา ทฤษฎี กรอบแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้เขียนได้ค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ การสัมภาษณ์ และการจัดทำแบบสำรวจ รวมทั้งการนำเสนอผลการศึกษา มีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 การกำหนดประเด็นศึกษา

2.1.1 วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1.1.1 เพื่อศึกษาถึงลักษณะและคุณภาพชีวิตของชุมชนไทยในฝรั่งเศส ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงความต้องการพื้นฐานและความคาดหวังที่ชุมชนไทยในฝรั่งเศสมีต่อสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส เพื่อยกระดับการบริหารจัดการด้านการกงสุลและส่งเสริมบทบาทของชุมชนไทยได้เต็มศักยภาพ

2.1.1.2 เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพการดำเนินนโยบายและการบริหารจัดการด้านงานกงสุลของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส ในการเข้าถึงชุมชนไทยและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยในฝรั่งเศส

2.1.1.3 เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการปฏิบัติภารกิจในมิติต่าง ๆ ของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส โดยไม่จำกัดเฉพาะภารกิจด้านกงสุลและการดูแลคนไทย ซึ่งจะเป็นการเสริมบทบาทเชิงรุกของสถานเอกอัครราชทูตฯ

2.1.2 ประเด็นศึกษาที่จะวิเคราะห์

2.1.2.1 ลักษณะและคุณภาพชีวิตของชุมชนไทยในฝรั่งเศสในปัจจุบันเป็นอย่างไร มีแนวโน้มเป็นอย่างไร

2.1.2.2 สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส มีความรู้ ความเข้าใจลักษณะ และ ความคาดหวังของชุมชนไทยในฝรั่งเศสในระดับใด เพื่อที่จะได้ตอบสนองได้อย่างตรงประเด็น

2.1.2.3 การยกระดับการบริหารจัดการด้านการกงสุลของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส สามารถดำเนินการได้อย่างไร ภายใต้เงื่อนไขและข้อจำกัดด้านทรัพยากรทั้งในด้านงบประมาณและบุคลากร เพื่อให้สามารถเข้าถึงชุมชนไทยและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยในฝรั่งเศส ทั้งด้านการบริหารภารกิจการให้บริการด้านการกงสุล และกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ

2.1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

2.1.3.1 ได้ศึกษาถึงลักษณะ คุณภาพชีวิต และความคาดหวังของชุมชนไทย ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาและการบริหารจัดการด้านการกงสุลที่มีประสิทธิภาพ ภายใต้ข้อจำกัดด้านทรัพยากรทั้งในด้านงบประมาณและบุคลากร เพื่อเข้าถึงชุมชนไทยและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยในฝรั่งเศส ซึ่งจะช่วยให้สถานเอกอัครราชทูตฯ สามารถตอบสนอง ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาให้กับชุมชนไทยได้อย่างตรงประเด็นและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง ส่งผลให้ชุมชนไทยมีความพึงพอใจ มีทัศนคติที่ดี และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสถานเอกอัครราชทูตฯ รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ มากขึ้น ซึ่งจะช่วยลดความห่างเหิน ลดความเป็นทางการ ทำให้ประชาชนรู้สึกใกล้ชิด เชื่อมั่น และไว้วางใจสถานเอกอัครราชทูตฯ ยิ่งขึ้น

2.1.3.2 ทำให้มีข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายและแนวทางที่สามารถปฏิบัติได้จริงของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส ในการดำเนินการกิจการทางการทูตในมิติต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการให้บริการแก่ประชาชน การบริหารจัดการภายในองค์กร และการส่งเสริมประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวข้องต่อไป

2.1.3.3 เป็นแนวปฏิบัติที่ดีเลิศ (best practices) ที่สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่อื่น ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อประโยชน์ต่อทั้งประชาชนและองค์กร และตอบโจทย์การทูตเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

2.2 การวิเคราะห์ประเด็นศึกษา

รายงานนี้จะศึกษาและวิเคราะห์ในรูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) รวมถึงการรวบรวมข้อมูลทางสถิติและข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ

2.2.1 แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.1.1 แหล่งข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ คือ (1) วิเคราะห์และเรียบเรียงจากประสบการณ์ทำงานของผู้เขียนเองที่กำกับดูแลด้านงานของฝ่ายกงสุลของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส (2) สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง อาทิ เอกอัครราชทูต คนไทยในฝรั่งเศส และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับบริการด้านกงสุล (3) การกรอกแบบสำรวจออนไลน์และแบบออฟไลน์โดยไม่ต้องระบุตัวตน⁶ เพื่อทราบข้อมูลความคิดเห็นผ่าน 3 ช่องทาง ได้แก่ ช่องทางที่ 1 ผู้รับบริการกงสุลที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ช่องทางที่ 2

⁶ ภาคผนวก แบบสำรวจคุณภาพชีวิตและลักษณะของชุมชนไทยในฝรั่งเศส

ชุมชนไทยในฝรั่งเศส ได้แก่ ชมรมสตรีไทยในฝรั่งเศส สมาคมนักเรียนไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคมนวดและสปาไทยในฝรั่งเศส เครือข่ายหญิงไทยในยุโรป และวัดไทย และช่องทางที่ 3 การประชาสัมพันธ์การจัดทำแบบสำรวจผ่านกลุ่มสื่อสังคมออนไลน์ (social media) และร้านอาหารไทย (รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 282 ราย)

2) ข้อมูลทุติยภูมิ คือ (1) ทบทวนวรรณกรรม ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลทางวิชาการต่าง ๆ (2) เอกสารนโยบายข้อมูลสถิติ (3) ข้อมูลที่ตีพิมพ์หรือเผยแพร่ในสื่อต่าง ๆ

2.2.1.2 วิธีการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ผ่านการทำแบบสำรวจความคิดเห็นและแบบจำลองเพื่อค้นหาปัจจัย (factors) ที่ส่งผลต่อ (1) คุณภาพชีวิตของคนไทยที่พำนักในฝรั่งเศส (2) ความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการด้านการกงสุล (3) แนวโน้มการเข้ารับบริการกงสุลด้านต่าง ๆ (4) ประสิทธิภาพการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ

2.2.2 กรอบแนวคิด

การศึกษานี้จะใช้กรอบแนวคิด “นโยบายการทูตเพื่อประชาชน” ของกรมการกงสุลกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งหัวใจหลักคือ การพัฒนาบริการด้านกงสุลที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยเริ่มต้นจากการศึกษาลักษณะ ความต้องการ และความคาดหวังของคนไทยในฝรั่งเศสแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการด้านการกงสุลเพื่อเข้าถึงชุมชนไทยและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยในฝรั่งเศส ซึ่งสอดคล้องและถือเป็นการต่อยอดการดำเนินการตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของกรมการกงสุลภายใต้การทูตเพื่อประชาชน

2.2.3 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)

ในการศึกษาฯ จะใช้ “ทฤษฎีมาสโลว์” วิเคราะห์ถึงบริบทของชุมชนไทยในฝรั่งเศส ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาที่คิดขึ้นโดยนักจิตวิทยาชาวสหรัฐอเมริกาชื่อ อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) โดยเห็นว่า มนุษย์แต่ละคนมีความต้องการที่จะสนองความต้องการ (needs) ให้กับตนเอง และมีความปรารถนาที่จะเติมเต็มความสมบูรณ์แบบในชีวิตที่ถือเป็นจุดสูงสุดของชีวิต แต่การจะไปถึงจุดนี้ได้ก็จำเป็นจะต้องได้รับการเติมเต็มในขั้นต่าง ๆ ก่อน ซึ่งลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์จะมีลักษณะเป็นพีระมิต 5 ชั้น (ภาพที่ 1) แต่ละชั้นจะแสดงถึงความต้องการที่แตกต่างกัน ดังนี้

ความต้องการขั้นที่ 1 ความต้องการพื้นฐานทางด้านร่างกาย (physiological needs) หมายถึง ความต้องการพื้นฐานของร่างกายซึ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค อากาศ น้ำดื่ม การพักผ่อน

ความต้องการขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (safety needs) หมายถึง ความต้องการมั่นคงปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยเมื่อมนุษย์สามารถตอบสนอง

ความต้องการทางร่างกาย (ความต้องการขั้นที่ 1) ได้แล้ว มนุษย์ก็จะเพิ่มความต้องการในระดับที่สูงขึ้นต่อไป เช่น ความต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความต้องการความมั่นคงในชีวิต และหน้าที่การงาน

ความต้องการขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและสังคม (belonging and love needs) หมายถึง ความต้องการที่จะเป็นที่รักของผู้อื่น และต้องการมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น โดยความต้องการในขั้นนี้จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการทางด้านร่างกายและความต้องการความปลอดภัย (ความต้องการขั้นที่ 2) ได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลต้องการได้รับความรักและความเป็นเจ้าของ โดยการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ความต้องการได้รับการยอมรับในกลุ่ม การต้องการได้รับความชื่นชมจากผู้อื่น เป็นต้น

ความต้องการขั้นที่ 4 ความต้องการการได้รับการยกย่องนับถือในตนเอง (esteem needs) หมายถึง ความต้องการที่จะได้รับการมองว่า ตนเองมีคุณค่าเป็นบุคคลที่น่าเคารพยกย่องจากทั้งตนเองและผู้อื่น หรือมีความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นความต้องการทางสถานะทางสังคม เช่น ต้องการที่จะให้ผู้อื่นเห็นตนมีความสามารถ มีคุณค่า มีเกียรติ มีตำแหน่งฐานะ มีความต้องการจะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง ความต้องการได้รับความเคารพนับถือ ความต้องการมีความรู้ความสามารถ

ความต้องการขั้นที่ 5 ความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนหรือความสำเร็จในชีวิต (self-actualization) หมายถึง ความต้องการที่จะรู้จักและเข้าใจตนเองตามสภาพที่แท้จริง เพื่อพัฒนาชีวิตของตนเองให้สมบูรณ์ เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล เช่น ความต้องการที่จะทำทุกอย่างให้สำเร็จ และความต้องการความสำเร็จในชีวิต เป็นต้น

ภาพที่ 1 ความต้องการตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)
ที่มา: <https://thewisdom.co/content/maslows-hierarchy-of-needs/>

ในปัจจุบันมีการนำทฤษฎีมาสเตอร์มาใช้ในการศึกษาเรื่องการตลาดและการปรับใช้ในธุรกิจ โดยจะเป็นการศึกษาทำความเข้าใจถึงแรงจูงใจและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำมาวิเคราะห์ วางแผน และพัฒนาต่อยอดให้เหมาะสมตามแต่ละจุดประสงค์ที่ต้องการ รวมทั้งสามารถวางแผนและพัฒนาให้ตรงกลุ่มเป้าหมายมากขึ้นได้ ซึ่งในการศึกษานี้ จะได้นำทฤษฎีดังกล่าวมาใช้วิเคราะห์ถึงลักษณะ ความต้องการ และความคาดหวังของชุมชนไทยในฝรั่งเศสที่มีต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ เพื่อประโยชน์ในการวางแผน และวิเคราะห์แนวโน้มของการบริหารจัดการด้านการกงสุลของสถานเอกอัครราชทูตฯ อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองต่อประชาชนได้อย่างตรงจุด

2.3 สรุปผลการศึกษา

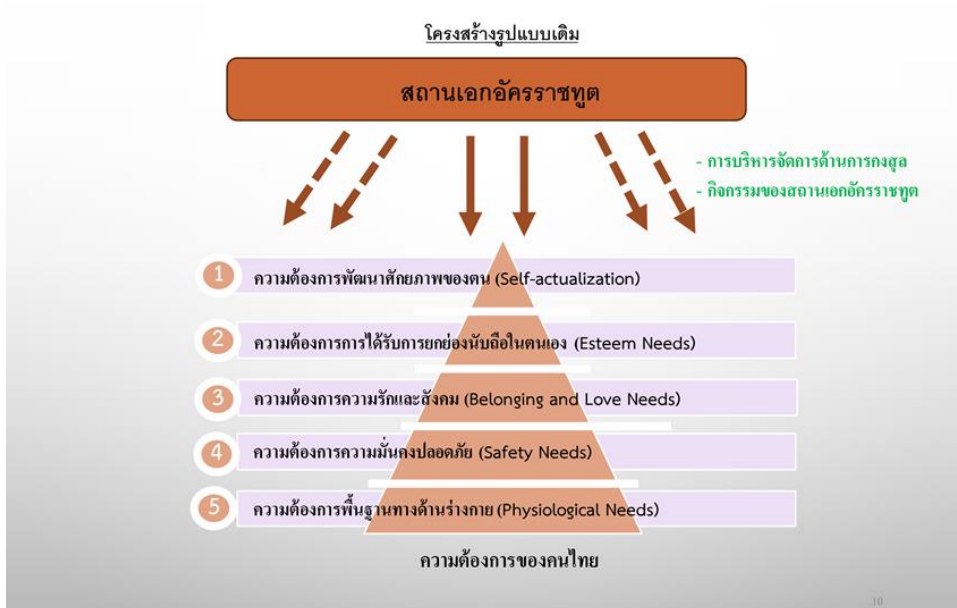
รายงานนี้มุ่งตอบคำถาม 3 ประเด็น คือ (1) ลักษณะ และคุณภาพชีวิตของชุมชนไทยในฝรั่งเศสเป็นอย่างไร และมีแนวโน้มอย่างไร (2) คนไทยในฝรั่งเศสมีความต้องการ (needs) และมีความคาดหวังต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ อย่างไรบ้าง (3) สถานเอกอัครราชทูตฯ ควรบริหารจัดการด้านการกงสุลอย่างไรเพื่อตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังดังกล่าวได้อย่างตรงประเด็น และสามารถส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยในฝรั่งเศส โดยได้วิเคราะห์ข้อมูลจาก (1) ผลการสัมภาษณ์ (2) ข้อมูลวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และ (3) ผลการสำรวจผ่านแบบสอบถาม สรุปผลได้ ดังนี้

ผู้เขียนพบว่า ลักษณะของคนไทยในฝรั่งเศสมีความหลากหลายและมีความแตกต่างทั้งในด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานะทางสังคม ความมั่นคงทางการเงิน และระดับคุณภาพชีวิต ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้แต่ละกลุ่มมีความต้องการและความคาดหวังต่อบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ แตกต่างกันไป เพื่อให้สถานเอกอัครราชทูตฯ สามารถบริหารจัดการด้านการกงสุลได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานเอกอัครราชทูตฯ จำเป็นต้องปรับการพิจารณาดำเนินกิจกรรมของสถานเอกอัครราชทูตฯ ดังนี้

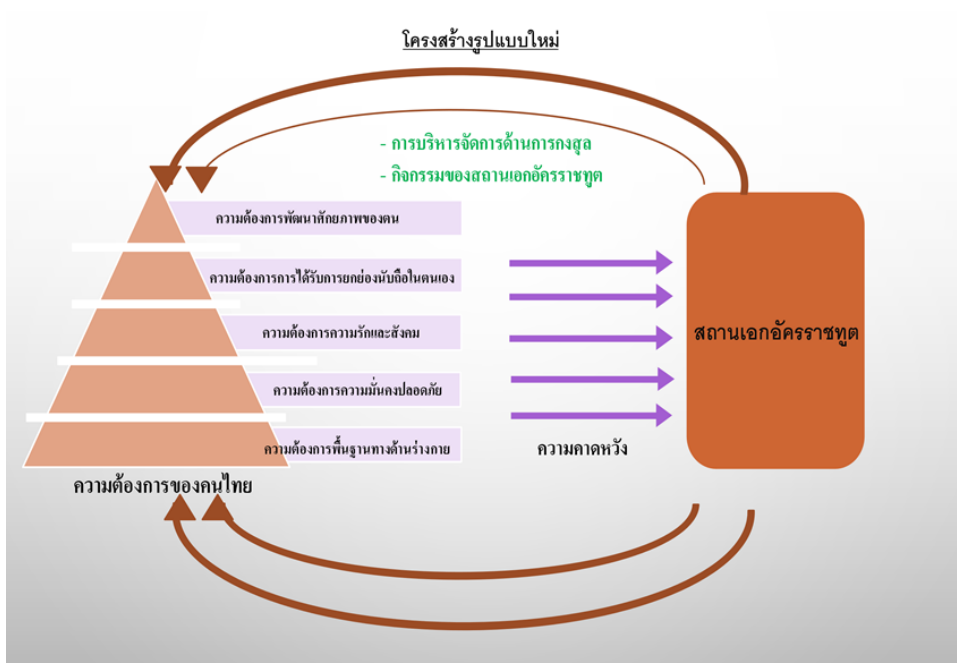
รูปแบบเดิม สถานเอกอัครราชทูตฯ บริหารจัดการด้านการกงสุลและพิจารณาจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในลักษณะจากบนลงล่าง (top-down) และยังขาดการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบด้านความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มเป้าหมาย ทำให้ผลลัพธ์ที่ได้อาจไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของคนไทยในฝรั่งเศส และทรัพยากรบางส่วนอาจถูกนำไปใช้โดยไม่เกิดประสิทธิภาพ (ประโยชน์ที่ได้รับตอบแทนไม่คุ้มค่ากับทรัพยากรที่ลงไป) หรือประสิทธิผล (ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ตรงตามเป้าหมายที่ควรจะเป็น) เท่าที่ควร ดังภาพที่ 2

รูปแบบใหม่ ได้ปรับเป็นการศึกษาถึงความต้องการและคาดหวังของกลุ่มเป้าหมายก่อน แล้วจึงพิจารณาดำเนินกิจกรรมและบริหารจัดการให้สอดคล้องกับความต้องการนั้น โดยนำทฤษฎีมาสเตอร์มาประกอบการวิเคราะห์ ดังภาพที่ 3 ทำให้สามารถระบุได้ว่าความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างไร ทำให้ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมและบริหารจัดการของสถานเอกอัครราชทูตฯ สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของคนไทยในฝรั่งเศส

ยิ่งไปกว่านั้น ยังสามารถระบุประเภทกิจกรรมที่เหมาะสมและตรงกลุ่มเป้าหมาย หรือสามารถเลือกกลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่ต้องการช่วยเหลือได้อีกด้วย

ภาพที่ 2 โครงสร้างรูปแบบเดิม : การบริหารจัดการด้านการกงสุลและการจัดกิจกรรมของสถานเอกอัครราชทูตฯ

ภาพที่ 3 โครงสร้างรูปแบบใหม่ : การบริหารจัดการด้านการกงสุลและการจัดกิจกรรมของสถานเอกอัครราชทูตฯ

ดังตัวอย่างผลการศึกษาที่พบว่า ความสามารถด้านภาษาฝรั่งเศสมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพชีวิตของคนไทยในฝรั่งเศส โดยหากสถานเอกอัครราชทูตฯ สนับสนุนการสอนภาษาฝรั่งเศสให้กับกลุ่มคนไทยซึ่งเป็นกลุ่มที่ผู้เขียนศึกษาแล้วว่ามีสภาพจิตใจหรือมีการเติมเต็มความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์ในภาพรวมระดับต่ำ เช่น กลุ่มที่ยังไม่ได้ทำงาน เป็นออแพร์ กำลังศึกษาหรืออยู่ในวัยเริ่มต้นทำงาน เพิ่งย้ายมาที่ฝรั่งเศส หรือมีสัญญาจ้างงานแบบกำหนดระยะเวลา (CDD) จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับคนไทยในฝรั่งเศสในภาพรวมให้ดีขึ้นอย่างมาก

จากการศึกษายังพบว่า การส่งเสริมหรือสนับสนุนความพร้อมในความต้องการลำดับขั้นต่าง ๆ จำเป็นต้องบริหารจัดการหรือมีโครงการที่สอดคล้องกับลักษณะของความต้องการที่แตกต่างกันตามลำดับขั้น และสามารถตอบคำถามได้ว่าแผนดังกล่าวจะสนับสนุนความต้องการด้านไหน และกลุ่มใดจะได้รับประโยชน์ อีกทั้งจำเป็นต้องมีแผนช่วยเหลือกลุ่มที่เปราะบางเฉพาะกลุ่ม อาทิเช่น กลุ่มแรงงานไทยแบบผิดกฎหมายในฝรั่งเศสที่มักได้รับค่าจ้างที่ไม่เป็นธรรม ต้องทำงานหนัก และไม่บูรณาการกับสังคมท้องถิ่น และกลุ่มออแพร์ที่อาจรู้สึกไม่ปลอดภัย ถูกใช้งานหนัก และได้รับผลตอบแทนที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรของสถานเอกอัครราชทูตฯ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และเชื่อมั่นได้ว่า การดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จะสามารถส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้แก่คนไทยในฝรั่งเศสได้อย่างแท้จริง

นอกจากนี้ สถานเอกอัครราชทูตฯ ยังสามารถคาดการณ์แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นเพื่อสามารถรับมือต่อความท้าทายดังกล่าวได้ เช่น จากการศึกษาพบว่า นอกจากประเด็นครอบครัวจะเป็นปัญหาหลักของคนไทยในฝรั่งเศสแล้ว ยังมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาแรงงานเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้น สถานเอกอัครราชทูตฯ จึงอาจจะต้องเตรียมบุคลากรเพื่อสนับสนุนงานคุ้มครองคนไทยเพิ่มขึ้น เตรียมหาทนายที่ปรึกษาแนะนำให้กับคนไทย หรือจัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านกฎหมายแรงงานเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาตั้งแต่ต้นทาง รวมทั้งการปรับปรุงการให้บริการด้านการกงสุลในด้านต่าง ๆ เช่น การเพิ่มการเข้าถึงบริการกงสุลของสถานเอกอัครราชทูตฯ การขยายฐานผู้รับบริการกงสุลสัญจร และการพัฒนาประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้แก่คนไทย

2.3.1 ผลจากการสัมภาษณ์

การศึกษาโดยการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากมุมมองของบุคคลที่มีความคุ้นเคยและใกล้ชิดกับคนไทยและชุมชนไทยในฝรั่งเศสในแง่มุมต่าง ๆ ได้บ่งชี้ถึงลักษณะของชุมชนไทย ความต้องการ และความคาดหวังต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ ดังนี้

2.3.1.1 นายศรัณย์ เจริญสุวรรณ เอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส และอดีตปลัดกระทรวงการต่างประเทศ⁷ ให้ความเห็นเกี่ยวกับมุมมองชุมชนไทยในฝรั่งเศสว่า คนไทยในฝรั่งเศสส่วนใหญ่มี

⁷ สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2567

ความพร้อม (well to do) ไม่ค่อยมีปัญหา มีความเป็นอยู่และมีพื้นฐานครอบครัวที่ดี และเห็นว่าชุมชนไทยในฝรั่งเศสมีบทบาทในการสนับสนุนและช่วยงานสถานเอกอัครราชทูตฯ เป็นอย่างดี โดยถือว่าเป็นส่วนขยาย (extension) ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการทำงานและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทย

นายศรัณย์ฯ ย้ำว่า คนไทยในฝรั่งเศสไม่ได้จำกัดแค่ในกรุงปารีส สถานเอกอัครราชทูตฯ จะต้องเข้าถึงและเดินทางไปพบคนไทยในเมืองต่าง ๆ เพื่อเพิ่ม visibility (“การมองเห็น”) ของสถานเอกอัครราชทูตฯ เช่น การจัดกงสุลสัญจร การพบปะคนไทยและการเข้าร่วมกิจกรรมในโอกาสต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังเห็นว่า ชุมชนไทยและเครือข่ายคนไทยในเมืองต่าง ๆ มีความสำคัญที่จะช่วยและแบ่งเบางานด้านการคุ้มครองและดูแลคนไทยของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในกรณีที่จะมีผู้แทนในการช่วยคนไทยที่ตกทุกข์และต้องการความช่วยเหลืออย่างทันท่วงที ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ จะต้องพึ่งพาคนไทยในเครือข่ายในการให้ความช่วยเหลือและเป็นการสร้างสังคมของคนไทยที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.3.1.2 อาจารย์ผ่องพรรณ เลอกรองด์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนรวมใจไทย และสมาชิกชมรมสตรีไทย⁸ ซึ่งอาศัยอยู่ที่ฝรั่งเศสกว่า 30 ปี ให้ความเห็นว่า คนไทยที่ย้ายมาฝรั่งเศสส่วนใหญ่ ตั้งใจมาหางานทำ บ้างก็แต่งงานกับชาวฝรั่งเศสเพื่อสร้างครอบครัว โดยมากจะอยู่ฝรั่งเศสระยะยาวเพื่อทำงานให้ได้รับเงินเดือนสูง ๆ และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จะมีแต่นักเรียนนักศึกษาที่มาเรียนแล้วเดินทางกลับแต่หากบางคนไม่ติดใช้ทุนก็จะหางานทำที่ฝรั่งเศสเลย เพราะมีโอกาสในการทำงานในตำแหน่งและเงินเดือนที่ดี ในปัจจุบัน มีคนไทยที่มีหน้าที่การงานดีเป็นศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัยชั้นนำของฝรั่งเศส บ้างก็เป็นนักธุรกิจเจ้าของกิจการ

อาจารย์ผ่องพรรณฯ เห็นว่า คนไทยที่อยู่ในฝรั่งเศสมีความรู้พื้นฐานภาษาฝรั่งเศสค่อนข้างน้อยมากหรือไม่มีเลยจึงเป็นอุปสรรคในการหางานทำ หรือถึงแม้จะมีงานทำแต่ก็ได้งานที่ไม่ดีเท่าคนที่รู้ภาษาฝรั่งเศส คนไทยที่เรียนกับอาจารย์ฯ จะเป็นพนักงานร้านอาหาร พ่อครัวแม่ครัว หรือพนักงานนวด แต่หากมีความรู้ด้านภาษาฝรั่งเศสในระดับที่สื่อสารได้คล่องก็จะได้ทำงานเป็นพนักงานเสิร์ฟหรือพนักงานขายของ ซึ่งจะทำให้มีรายได้ที่สูงกว่ามาก

นอกจากสอนภาษาฝรั่งเศสแล้ว อาจารย์ฯ ยังสอนภาษาไทยให้กับเด็กไทยที่เติบโตในฝรั่งเศสเพราะผู้ปกครองเห็นว่า แม้ลูกจะพูดภาษาฝรั่งเศสได้ ภาษาอังกฤษพอได้บ้าง แต่อยากให้พูดภาษาไทยได้ด้วยเพราะจะเป็นโอกาสที่ดีสำหรับเด็กที่จะรู้หลายภาษา และที่สำคัญคืออยากให้คงความเป็นไทย ซึ่งนอกจากอาจารย์ฯ จะสอนภาษาไทยแล้ว โรงเรียนรวมใจไทยยังสอนรำไทย ร้องเพลงไทย และวัฒนธรรมไทย ให้เด็กไทยไม่ลืมความเป็นไทย

⁸ สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2567

อาจารย์ผ่องพรรณฯ ยังขอบคุณสถานเอกอัครราชทูตฯ ที่ได้สนับสนุนชมรมสตรีไทยและโรงเรียนฯ มาโดยตลอด อยากรู้ให้สถานเอกอัครราชทูตฯ สนับสนุนการดำเนินโครงการของชมรมต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วให้สามารถดำเนินต่อไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนภาษาฝรั่งเศสและภาษาไทยของโรงเรียนฯ ซึ่งจะช่วยให้คนไทยมีโอกาสในการทำงานที่ดีขึ้น และทำให้เด็กไทยไม่ลืมความเป็นไทย

2.3.1.3 นายสมชาย ทองโทน พนักงานบริษัทและรับจ้างขับรถนำเที่ยว⁹ ซึ่งอาศัยอยู่ที่ฝรั่งเศสกว่า 30 ปี เห็นว่า คนไทยที่ย้ายมาอยู่ที่ฝรั่งเศสส่วนใหญ่จะมีความเป็นอยู่ที่ดีกว่าหรือมีรายได้มากกว่ากรณีที่ยังอยู่ประเทศไทย แม้แต่คนไทยที่อยู่ในฝรั่งเศสโดยการเข้าเมืองมาอย่างผิดกฎหมายก็สามารถเข้าถึงสาธารณสุขขั้นพื้นฐานของฝรั่งเศสได้ ปัจจุบันคนไทยที่ต้องการเดินทางมาทำงานที่ฝรั่งเศสต้องเสียค่านายหน้าโดยเฉลี่ยมีอัตราที่สูงกว่าในอดีตมากทั้งที่เป็นการจัดหางานที่ถูกต้องตามกฎหมายและผิดกฎหมาย แต่ก็ยังมีคนไทยเดินทางเข้ามาทำงานที่ฝรั่งเศสอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการชักชวนกันมาทำงานจากคนที่รู้จักหรือญาติพี่น้อง โดยอาชีพที่คนไทยนิยม คือ พนักงานนวดและพนักงานร้านอาหาร โดยเฉพาะงานปั่นซูชิเนื่องจากได้รายได้ค่อนข้างดีและไม่ต้องมีความรู้ภาษาฝรั่งเศส

นายสมชายฯ ต้องการให้สถานเอกอัครราชทูตฯ อำนวยความสะดวกและให้คำปรึกษา ด้านงานเอกสาร และงานนิติกรณ์ต่าง ๆ เนื่องจากมีคนไทยที่ยังไม่สามารถกลับไทยได้หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในการเดินทางกลับแต่มีความจำเป็นต้องดำเนินการเรื่องเอกสารต่าง ๆ เช่น การจดทะเบียนสมรส การมอบอำนาจ การขอเอกสารรับรองต่าง ๆ และอยากให้สถานเอกอัครราชทูตฯ มีบทบาท ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยและสนับสนุนภาคธุรกิจไทยในฝรั่งเศส แม้ว่าจะมีภาคเอกชนและสมาคมคนไทยจัดกิจกรรมในลักษณะดังกล่าวอยู่บ้างแต่ก็เป็นงานขนาดกลางหรือขนาดเล็ก โดยหากเป็นการจัดในลักษณะงานเทศกาลไทยจะช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ คนไทย และประเทศไทย รวมทั้งช่วยให้ภาคธุรกิจของไทย เช่น ร้านอาหารไทย ร้านขายของไทย ร้านนวดไทย และคนไทยมีรายได้และช่วยต่อยอดธุรกิจมากขึ้น

2.3.1.4 นางนาตยา เคนสิงห์ ลูกจ้างท้องถิ่น สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส¹⁰ ซึ่งรับผิดชอบงานคุ้มครองคนไทยเป็นเวลากว่า 20 ปี ให้ความเห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบปัญหาของคนไทยในฝรั่งเศสเมื่อ 20 ปีที่แล้วกับปัจจุบัน คนไทยยังคงมีปัญหาด้านครอบครัวเป็นหลัก ทั้งด้านการหย่าร้างและการปรับตัวให้กับสังคมและวัฒนธรรมของฝรั่งเศส โดยหนึ่งในสาเหตุคืออุปสรรคด้านภาษาที่ไม่สามารถสื่อสารภาษาฝรั่งเศสกับคู่สมรสและครอบครัว โดยในช่วง 5-10 ปีที่ผ่านมา มีคนไทยมา

⁹ สัมภาษณ์, 21 กรกฎาคม 2567

¹⁰ สัมภาษณ์, 30 กรกฎาคม 2567

ทำงานที่ฝรั่งเศสมากขึ้น ทั้งในกรณีที่เข้ามาทำงานอย่างถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย จึงมีปัญหาด้านแรงงานมากขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะปัญหาความไม่ตรงไปตรงมาของนายจ้างและไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้ให้ไว้ นอกจากนี้ คนที่มีความรู้ด้านภาษาฝรั่งเศสจะสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ดี ได้รับโอกาสและค่าจ้างที่สูงกว่ามาก

นางนัตยาฯ เห็นว่า แนวโน้มคนไทยที่จะมารับบริการด้านกงสุลมีมากขึ้น โดยเฉพาะ งานนิติกรณ์และงานรับรองเอกสารต่าง ๆ ซึ่งมีสถิติเพิ่มขึ้นมากในระยะหลัง เช่น การสมรส ย้ายติดตามและรวมครอบครัว การขอใบมอบอำนาจดำเนินการด้านธุรกรรมต่าง ๆ การรับรองบุคคล และการขอเอกสารเพื่อยื่นขอสัญชาติฯ รวมทั้งยังมีคนไทยขอรับคำปรึกษาด้านกฎหมาย และขอคำแนะนำด้านการแปลเอกสาร มากขึ้น นอกจากนี้ ยังเห็นว่า สมาคม ชุมชนไทย และอาสาสมัครฯ มีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาในเบื้องต้นแก่คนไทยที่อาศัยอยู่ในเมืองที่ห่างไกลจากสถานเอกอัครราชทูตฯ

บทสรุปจากการสัมภาษณ์ จากบทสัมภาษณ์บุคคลทั้ง 4 ท่านข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า ลักษณะของคนไทยในฝรั่งเศสมีความหลากหลาย และมีบทบาทในการสนับสนุนงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชมรม สมาคม และวัดไทย ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมต่อคนไทยกับสถานเอกอัครราชทูตฯ ทั้งในด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความช่วยเหลือ และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับแผนงานยุทธศาสตร์ของสถานเอกอัครราชทูตฯ รวมทั้งช่วยแบ่งเบาภารกิจและการเข้าถึงในบางพื้นที่ซึ่งจะช่วยให้การดูแลและคุ้มครองคนไทยครอบคลุมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ยังพบว่า คนไทยในฝรั่งเศสส่วนใหญ่มีความรู้ด้านภาษาฝรั่งเศสค่อนข้างน้อย หรือไม่มีเลย ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดำรงชีวิตในฝรั่งเศสทั้งในด้านการหางานทำ การได้รับโอกาสที่ดีในอาชีพ และการบูรณาการกับสังคมท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารกับครอบครัวและนายจ้างฝรั่งเศส ซึ่งเชื่อมโยงกับประเด็นปัญหาครอบครัว และปัญหาแรงงาน ตามลำดับ โดยมีแนวโน้มที่จะมีปัญหามากขึ้นด้วย ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า การส่งเสริมให้คนไทยมีความรู้ภาษาฝรั่งเศสเพิ่มขึ้นควบคู่กับความรู้ด้านกฎหมาย ผ่านการสนับสนุนกิจกรรมของชมรมและสมาคมต่าง ๆ จะช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับคนไทยในฝรั่งเศสได้เป็นอย่างดี ในทางกลับกัน การสนับสนุนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้กับเยาวชนไทยในฝรั่งเศสเป็นเรื่องที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เพราะทำให้เด็กไทยไม่ลืมความเป็นไทยและจะเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศในอนาคต

2.3.2 ผลจากการวิเคราะห์วรรณกรรมและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทความทางวิชาการ เรื่องการย้ายถิ่นชั่วคราวแต่ยาวนานของแรงงานไทยแบบผิดกฎหมายในฝรั่งเศส โดย วิจิตร ประพงษ์ (2561)¹¹ เห็นว่า การย้ายถิ่นฐานของแรงงานข้ามชาติชาวไทยที่อาศัยอยู่ในฝรั่งเศสโดยไม่มีใบอนุญาต หรือที่โดยทั่วไปเรียกว่าแรงงานต่างด้าวแบบผิดกฎหมาย เป็นการย้ายถิ่นด้วยเหตุผลและแรงจูงใจทางเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยมีลักษณะเป็นการย้ายถิ่นแบบชั่วคราวแต่ยาวนาน ซึ่งแตกต่างจากทั้งการย้ายถิ่นแบบชั่วคราวและการย้ายถิ่นแบบถาวร การย้ายถิ่นกลุ่มนี้ไม่ใช่การย้ายถิ่นถาวร เพราะไม่ปรารถนาจะตั้งรกรากในสังคมปลายทาง แต่ต้องการเดินทางกลับไปอยู่ในสังคมบ้านเกิด เนื่องจากเป้าหมายหลักอย่างหนึ่งในการไปทำงานต่างประเทศของพวกเขา คือ เพื่อเลี้ยงดูครอบครัวที่อยู่ในไทย โดยจะเดินทางกลับสังคมบ้านเกิดก็ต่อเมื่อเกษียณ อายุการทำงาน หรือสุขภาพจนไม่มีคนจ้างหรือไม่สามารถทำงานต่อได้อีก

การวิจัยพบว่า แรงงานไทยแบบผิดกฎหมายในฝรั่งเศสมักได้รับค่าจ้างที่ไม่เป็นธรรม และยังต้องทำงานภายใต้เงื่อนไขที่หนักกว่าแรงงานในระบบ แต่จากคำบอกเล่าของแรงงานกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ค่อนข้างพอใจกับค่าจ้างที่ได้รับและรู้สึกภาคภูมิใจที่สามารถนำรายได้ดังกล่าวไปเลี้ยงดูครอบครัวได้อย่างไรก็ตาม สิ่งที่แรงงานเหล่านี้ต้องแลก คือ สภาวะการณ์และเงื่อนไขการดำรงชีวิตอันไม่มั่นคงที่ต้องเผชิญในชีวิตประจำวันที่มีลักษณะหลบซ่อน เสี่ยงภัย ส่งผลให้พวกเขาไม่สามารถบูรณาการหรือเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคมปลายทาง (social integration)

นอกจากนี้ การวิจัยยังพบด้วยว่า แรงงานข้ามชาติแบบผิดกฎหมายเป็นคนที่มีความลักษณะเก็บตัว ไม่สูงส่งพูดคุยกับคนแปลกหน้า อยู่แต่ในกลุ่มคนรู้จักที่ใช้ชีวิตอยู่แต่กับคนไทยหรือคนที่พูดภาษาใกล้เคียงกัน (เช่น คนลาว) ไม่สามารถไปไหนมาไหนได้ตามต้องการ และแทบไม่มีโอกาสได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนฝรั่งเศสเลย อาจกล่าวได้ว่า เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทำให้คนไทยกลุ่มนี้เสพสื่อและรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเมืองไทยได้อย่างง่ายดายนั้น เป็นอุปสรรคที่ทำให้พวกเขาไม่ซึมซับวัฒนธรรมหรือวิถีคิดในแบบของสังคมฝรั่งเศสที่พวกเขาอาศัยอยู่ ตรงกันข้ามมันกลับยิ่งเสริมสร้างความรู้สึกและวิถีคิดในแบบสังคมบ้านเกิดให้เข้มข้นมากยิ่งขึ้น ผลพวงที่ตามมาคือ พวกเขาไม่สามารถบูรณาการตัวเองเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมปลายทางได้

บทสรุปการวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้เขียนเห็นว่า จากผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของคนไทยที่เข้ามาทำงานในฝรั่งเศสอย่างไม่ถูกกฎหมายว่า มีความแตกต่างจากนักเรียน แรงงานข้ามชาติแบบถูกกฎหมาย หรือคนย้ายถิ่นกลุ่มอื่นๆ ที่มีแนวโน้มปรารถนาจะอยู่แบบถาวรในสังคมปลายทางมากกว่าเนื่องจากต้องเผชิญกับสภาวะการณ์ที่ยากลำบาก และเงื่อนไข

¹¹ วิจิตร ประพงษ์, การย้ายถิ่นชั่วคราวแต่ยาวนานของแรงงานไทยแบบผิดกฎหมายในฝรั่งเศส, วารสารพัฒนศาสตร์ : ไทยนอกแผ่นดินไทย 1, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2561): 207-235.

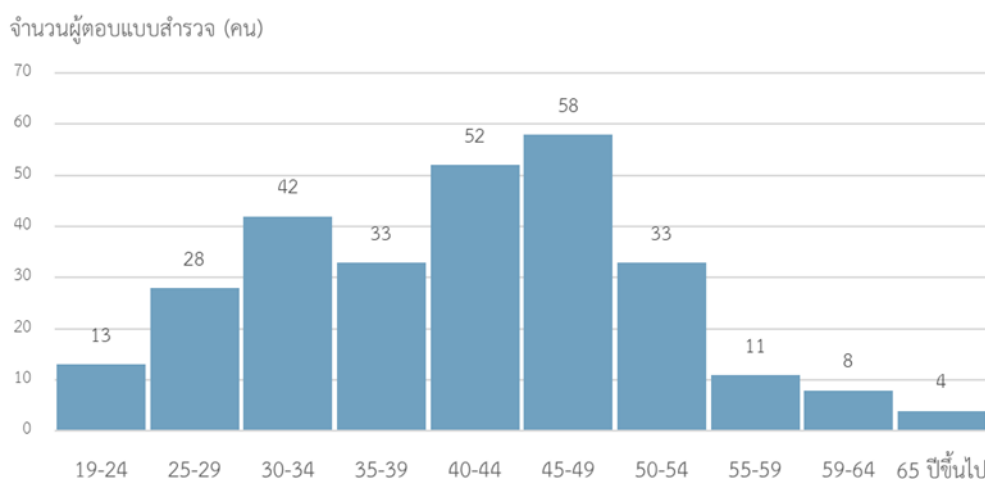
การดำรงชีวิตที่ไม่มั่นคงในฝรั่งเศส ดังนั้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีสภาพความเป็นอยู่ คุณภาพชีวิต และความคาดหวังต่อ สถานเอกอัครราชทูตฯ แตกต่างจากคนไทยกลุ่มอื่นซึ่งจะมีลักษณะไม่บูรณาการกับสังคมฝรั่งเศส ซึ่งเป็นกลุ่มที่สถานเอกอัครราชทูตฯ จะต้องให้ความสำคัญและให้ความดูแลช่วยเหลืออย่างเหมาะสม

2.3.3 ผลจากการทำแบบสำรวจและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

ผู้เขียนได้จัดทำ “แบบสำรวจคุณภาพชีวิตและลักษณะของชุมชนไทยในฝรั่งเศส” และได้ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยผู้ตอบแบบสำรวจแบบไม่ระบุตัวตนได้ทั้งในรูปแบบออนไลน์ (Google Forms) และแบบกระดาษ ระหว่างวันที่ 16-31 กรกฎาคม พ.ศ. 2567 มีผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อจัดทำเป็นกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 282 คน แบ่งเป็น เพศชาย 30 คน (ร้อยละ 10.6) เพศหญิง 248 คน (ร้อยละ 87.6) และไม่ระบุเพศ 5 คน (ร้อยละ 1.8)

2.3.3.1 ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

1) อายุ ระยะเวลาพำนักในฝรั่งเศส และอายุเมื่อแรกเริ่มเข้าฝรั่งเศส กลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 19-76 ปี โดยอายุเฉลี่ยและอายุมัธยฐานของกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่ 41 และ 42 ปี ตามลำดับ ขณะที่ระยะเวลาพำนักในฝรั่งเศสของผู้ตอบแบบสำรวจที่สั้นที่สุดอยู่ที่ 3 เดือน และนานที่สุดอยู่ที่ 58 ปี ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยและมัธยฐานอยู่ที่ 10 ปี และ 8 ปี ตามลำดับ (แผนภูมิที่ 1) ด้วยข้อมูลอายุและระยะเวลาพำนักจนถึงปัจจุบัน ผู้เขียนสามารถคำนวณได้ว่า อายุเมื่อแรกเริ่มเข้าฝรั่งเศสของกลุ่มตัวอย่างโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 31 ปี (ค่ามัธยฐาน = 30 ปี) จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจกลาง (representative respondent) ในกลุ่มตัวอย่างเริ่มเดินทางเข้าฝรั่งเศสหลังจากเริ่มทำงานที่ประเทศไทยมาระยะหนึ่งแล้ว

แผนภูมิที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจตามกลุ่มอายุ

ที่มา: การวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนไทยในฝรั่งเศส (2567)

2) ถิ่นพำนัก กลุ่มตัวอย่างคนไทยในฝรั่งเศสประมาณร้อยละ 39 พำนักอยู่ใน Île-de-France (IDF) ซึ่งเป็นแคว้น¹² (region) ที่ตั้งของกรุงปารีสและจังหวัดโดยรอบ อีกทั้งยังมีการกระจายตัวอย่างหนาแน่นใน 5 แคว้นทางตอนใต้ของฝรั่งเศสได้แก่ Provence-Alpes-Côte d'Azur, Rhône-Alpes, Aquitaine, Midi-Pyrénées และ Languedoc-Roussillon โดยเมื่อรวมกลุ่มตัวอย่างใน 5 แคว้น ทางตอนใต้ดังกล่าวเข้าด้วยกัน (ร้อยละ 39) มีขนาดเทียบเท่ากับกลุ่มตัวอย่างใน Île-de-France ขณะที่กลุ่มตัวอย่างคนไทยที่อาศัยอยู่ในแคว้นอื่น ๆ ทางตอนเหนือและตอนกลางของประเทศ รวมถึง Corse และแคว้นโพ้นทะเล¹³ ยังมีจำนวนน้อยโดยเปรียบเทียบ ยกเว้นในแคว้น Bretagne, Alsace และ Nord-Pas-de-Calais ซึ่งเป็นแคว้นที่อยู่ทางตะวันตกสุด ทางตะวันออกสุด และทางเหนือสุด ตามลำดับ ที่มีผู้ตอบแบบสำรวจพำนักอยู่จำนวนหนึ่ง (แผนภูมิที่ 2)

แคว้น	จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ	คิดเป็น
Île de France	110	39.0%
Provence Alpes Côte d'Azur	40	14.2%
Rhône Alpes	25	8.9%
Aquitaine	20	7.1%
Midi Pyrénées	13	4.6%
Languedoc Roussillon	12	4.3%
Bretagne	11	3.9%
Alsace	9	3.2%
Nord Pas de Calais	7	2.5%
Auvergne	6	2.1%
Bourgogne	4	1.4%
Haute Normandie	4	1.4%
Centre Val de Loire	3	1.1%
Pays de la Loire	3	1.1%
Picardie	3	1.1%
Poitou Charentes	3	1.1%
Basse Normandie	2	0.7%
Champagne Ardenne	2	0.7%
Lorraine	2	0.7%
Corse	1	0.4%
Guyane	1	0.4%
Martinique	1	0.4%
รวม	282	100%

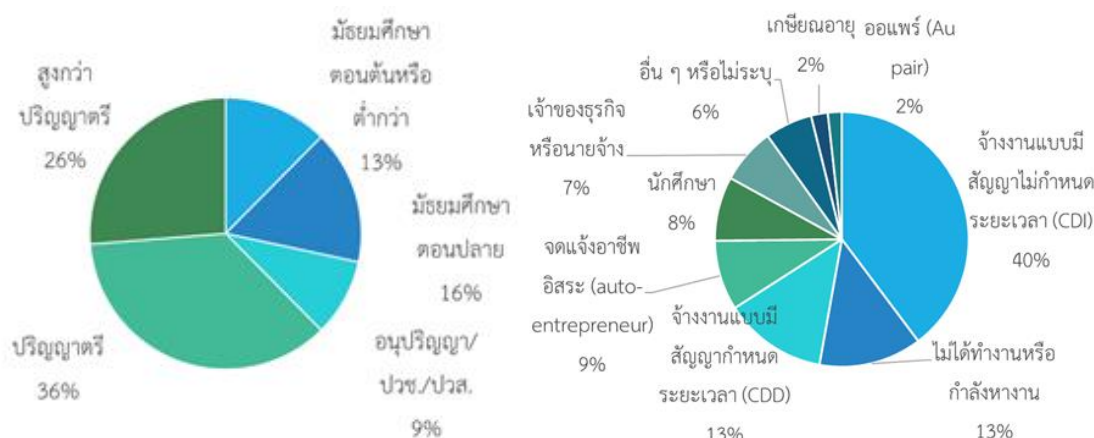
แผนภูมิที่ 2 จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจจำแนกตามแคว้นที่พำนักในฝรั่งเศส

ที่มา: การวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนไทยในฝรั่งเศส (2567)

¹² ผู้เขียนใช้การแบ่งแคว้นรูปแบบเก่าที่ใช้จนถึงปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) เนื่องจากเห็นว่าผู้ตอบแบบสำรวจคุ้นเคยมากกว่าและ ยังสามารถแยกย่อยเป็นรายพื้นที่ได้ละเอียดกว่ารูปแบบที่ใช้ในปัจจุบัน และอาจนำมาใช้สนับสนุนการวางแผนการบริการกงสุล ได้ในอนาคต

¹³ La Réunion Guadeloupe Martinique Guyane และ Mayotte

3) ระดับการศึกษาและอาชีพ จากผลสำรวจพบว่า มากกว่าร้อยละ 87 ของกลุ่มตัวอย่างสำเร็จการศึกษาหรือกำลังศึกษาในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นระดับการศึกษาภาคบังคับของไทยในปัจจุบัน และในจำนวนนี้ มีถึงร้อยละ 63 ของกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษา (หรือกำลังศึกษา) ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ด้านอาชีพของผู้ตอบแบบสำรวจ พบว่า ร้อยละ 40 มีสัญญาจ้างงานแบบไม่กำหนดระยะเวลา (contrat de travail à durée indéterminée หรือ CDI) ซึ่งสะท้อนถึง ความมั่นคงด้านอาชีพ รายได้ และสวัสดิการ ตามมาด้วยลูกจ้างแบบมีสัญญา กำหนดระยะเวลา (contrat de travail à durée déterminée หรือ CDD ร้อยละ 13) ผู้จัดจ้าง อาชีพอิสระ (auto-entrepreneur ร้อยละ 9) และเจ้าของกิจการหรือนายจ้าง (ร้อยละ 7) ตามลำดับ ขณะที่ไม่มีผู้ที่ไม่ได้ทำงานหรือกำลังหางานประมาณ ร้อยละ 13 และนักศึกษาที่มีสัดส่วนร้อยละ 8 ของผู้ตอบแบบสำรวจ นอกเหนือจากนี้ มีจำนวนหนึ่งของผู้ตอบแบบสำรวจที่เกษียณอายุแล้ว เป็นออแพร์ (au pair) หรือไม่ระบุ

แผนภูมิที่ 3 จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจจำแนกตามระดับการศึกษาและอาชีพ

ที่มา: การวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนไทยในฝรั่งเศส (2567)

2.3.3.2 ผลการสำรวจด้านคุณภาพชีวิตและความพึงพอใจในการใช้ชีวิต

ผู้เขียนสร้างดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิต (quality of life composite)¹⁴ โดยพิจารณาองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความพึงพอใจกับชีวิตในปัจจุบัน (satisfaction) (2) การดำเนินชีวิตอย่างราบรื่น (practicality) (3) ความเข้าใจกฎหมายฝรั่งเศสเบื้องต้น (compliance)

¹⁴ ปัจจุบันมีการจัดทำดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตจากหลายสำนัก เช่น Better Life Index ของ OECD, Quality of Life Index ของ The Economist Intelligence Unit, Human Development Index (HDI) ของ UNDP และ Quality of Life ของ U.S. News & World Report โดยมักเป็นการจัดทำโดยใช้ค่าสถิติระดับประเทศในด้านต่าง ๆ และให้น้ำหนักแตกต่างกันไปในแต่ละด้าน

และ (4) การปรับตัวเมื่อย้ายมาฝรั่งเศส (adjustment) โดยให้น้ำหนักทั้ง 4 ด้านเป็นสัดส่วนเท่ากัน ทั้งนี้ ผู้เขียนเห็นว่า การศึกษาคุณภาพชีวิตของคนไทยในฝรั่งเศสจำเป็นต้องมองในมิติของการเป็นผู้ย้ายถิ่นฐานซึ่งอาจมีความแตกต่างจากคนท้องถิ่น

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตจำแนกตามอายุ ระยะเวลาพำนัก สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา และระดับความสามารถทางภาษาฝรั่งเศส ปรากฏในตารางที่ 1 ผู้เขียนพบว่า

1) คนไทยในฝรั่งเศสโดยรวมมีความพึงพอใจกับชีวิตในปัจจุบันและสามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างราบรื่น แต่ยังคงมีความเข้าใจกฎหมายฝรั่งเศสเบื้องต้นค่อนข้างจำกัด และจำเป็นต้องปรับตัวอย่างมากในการย้ายมาพำนักในฝรั่งเศส ซึ่งสะท้อนว่า ในภาวะปกติคนไทยในฝรั่งเศสมีแนวโน้มที่จะสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้ด้วยทรัพยากรและเครือข่ายความช่วยเหลือส่วนตัวต่าง ๆ ที่มีอยู่ แม้จะต้องปรับตัวหลายด้านในระยะเริ่มต้น อย่างไรก็ตาม หากมีปัญหาหรือข้อพิพาทขึ้น อาจตกอยู่ในสถานะเสียเปรียบหรือได้รับความยากลำบากกว่าคนฝรั่งเศสท้องถิ่นจากการไม่รู้หรือเข้าใจข้อกฎหมายอย่างเพียงพอ

2) คุณภาพชีวิตมีแนวโน้มดีขึ้นตามปัจจัยด้านอายุ และระยะเวลาในฝรั่งเศส โดยกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไป หรือกลุ่มที่พำนักในฝรั่งเศสมาแล้วนานกว่า 15 ปี มีคะแนนรวมสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทั้งในดัชนีคุณภาพชีวิตคุณภาพชีวิตและองค์ประกอบย่อยทุกด้าน ซึ่งอาจบ่งชี้ถึงประสบการณ์ชีวิตในฝรั่งเศสที่มากกว่าและการสั่งสมทรัพยากรและเครือข่ายใหม่ในฝรั่งเศสจนทำให้มีทุนทรัพย์และทุนทางสังคม (social capital) สะสมมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า ในด้านการปรับตัว กลุ่มอายุ 30 ปีหรือน้อยกว่า ซึ่งเป็นวัยที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือเริ่มทำงาน สามารถปรับตัวในฝรั่งเศสได้ดีกว่ากลุ่มอายุทำงานเต็มขั้น (31-44 ปี และ 45-54 ปี) ซึ่งผู้เขียนมีสมมติฐานว่าอาจเกิดได้ทั้งจากความสามารถในการปรับเปลี่ยนงานในระยะเริ่มต้นชีวิตการทำงานที่ง่ายกว่า และความคุ้นเคยหรือเข้าใจสังคมตะวันตกจาก การเรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคม (social media) ของกลุ่มเจนแซด (Generation Z)¹⁵

3) คนไทยที่สมรสกับชาวฝรั่งเศส และผู้ที่หย่าร้างหรือเป็นหม้าย มีคุณภาพชีวิตสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ อันเป็นผลมาจากการใช้ชีวิตประจำวันที่ราบรื่นกว่าและความสามารถในการปรับตัวกับสังคมท้องถิ่นได้ดีกว่าเป็นสำคัญ

4) คนไทยที่เป็นเจ้าของธุรกิจหรือนายจ้าง และผู้จัดจ้างอาชีพอิสระ (auto-entrepreneur) มีดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตสูงกว่ากลุ่มอื่น อันเป็นผลจากทั้งการใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างราบรื่น ความเข้าใจกฎหมาย และความสามารถในการปรับตัวที่ดี ตามมาด้วยกลุ่มผู้มีสัญญา

¹⁵ Pew Research Center (2019) เห็นว่ากลุ่ม Generation Z คือผู้ที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2540-2555 (ค.ศ. 1997-2012) ทั้งนี้ ผู้ที่เกิดในปี พ.ศ. 2540 จะมีอายุประมาณ 26-27 ปี ณ วันตอบแบบสำรวจ

จ้างงานแบบไม่กำหนดระยะเวลา (CDI) ซึ่งมีแนวโน้มคุณภาพชีวิตสูงกว่ากลุ่มผู้มีสัญญาจ้างงานแบบกำหนดระยะเวลา (CDD) ทั้งนี้ กลุ่มที่มีความเสี่ยงด้านต่ำด้านคุณภาพชีวิต คือกลุ่มที่ไม่ได้ทำงานหรือกำลังหางาน และออแพร์ (au pair) ซึ่งมีคะแนนในแต่ละองค์ประกอบต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ ในแทบทุกด้าน

5) ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตในฝรั่งเศสอย่างมีนัยยะ โดยผู้เขียนพบว่ากลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นกลุ่มที่มีดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตสูงกว่ากลุ่มอื่น ในทางกลับกัน กลุ่มที่สำเร็จการศึกษา (หรือกำลังศึกษา) ระดับปริญญาตรี อนุปริญญา และมัธยมต้น เป็นกลุ่มที่มีดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตค่อนข้างต่ำ ผู้เขียนมองว่าอาจเป็นผลมาจากความยากลำบากในการหางานที่เหมาะสมหรือเป็นไปได้ตามที่คาดหวัง โดยเฉพาะเมื่อต้องแข่งขันกับชาวฝรั่งเศส หรืออาจมีปัจจัยอื่นที่บดบัง (confounding) ปัจจัยระดับการศึกษาในการชี้วัดผลที่มีต่อคุณภาพชีวิต

6) ความสามารถทางภาษาฝรั่งเศสมีผลสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพชีวิตของคนไทยในฝรั่งเศส โดยเห็นความแตกต่างของดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตอย่างชัดเจนระหว่างกลุ่มความสามารถทางภาษาเบื้องต้น (A1, A2 และ B1) กับกลุ่มความสามารถทางภาษาระดับกลางถึงสูง (B2, C1 และ C2) อันเป็นผลมาจากคะแนนที่สูงกว่าของกลุ่มความสามารถทางภาษาระดับกลางถึงสูง ในทุกองค์ประกอบ บ่งชี้ว่าความสามารถทางภาษามีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในระดับสูง และอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อทั้ง ความพึงพอใจกับชีวิต การดำเนินชีวิตประจำวันอย่างราบรื่น ความเข้าใจกฎหมายฝรั่งเศส และความสามารถในการปรับตัวเมื่อย้ายมาฝรั่งเศส

ตารางที่ 1 ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตจำแนกตามอายุ ระยะเวลาพำนัก สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา และระดับความสามารถทางภาษาฝรั่งเศส

	ความพึงพอใจ (สูงสุด = 25)	การใช้ชีวิตประจำวัน (สูงสุด = 25)	ความเข้าใจกฎหมาย เบื้องต้น (สูงสุด = 25)	การปรับตัว (สูงสุด = 25)	ดัชนีคุณภาพชีวิต (สูงสุด = 100)
รวม	20.0	20.4	14.3	11.2	65.9
อายุ					
30 ปีหรือน้อยกว่า	18.9	18.9	12.5	11.6	61.8
31-44 ปี	19.9	20.2	14.4	10.7	65.2
45-54 ปี	20.3	20.9	15.0	11.3	67.4
55 ปีหรือมากกว่า	21.5	22.6	15.2	12.8	72.0
ระยะเวลาพำนักในฝรั่งเศส					
น้อยกว่า 5 ปี	18.6	19.1	12.1	10.8	60.6
5-9 ปี	20.4	20.4	13.5	11.2	65.6
10-14 ปี	20.4	20.7	15.8	10.7	67.5
15 ปีหรือมากกว่า	20.9	21.7	16.7	12.0	71.3
สถานภาพสมรส					
โสด	18.8	19.4	12.7	11.0	61.8
สมรสกับคู่สมรสชาวไทย	20.6	19.9	10.3	11.4	62.1
สมรสหรืออยู่ร่วมกับชาวฝรั่งเศส	20.4	20.8	15.1	11.0	67.4
หย่าร้างหรือหม้าย	20.2	21.1	17.0	11.6	69.9
ไม่ระบุ	19.5	19.5	14.1	14.8	68.0
อาชีพ					
เกษียณอายุ	22.9	25.0	16.7	12.5	77.1
เจ้าของธุรกิจหรือนายจ้าง	21.6	22.8	15.9	12.2	72.5
จัดตั้งอาชีพอิสระ (auto-entrepreneur)	20.8	22.3	15.0	12.8	70.8
จ้างงานแบบมีสัญญาไม่กำหนดระยะเวลา (i)	20.4	20.6	15.4	11.1	67.5
จ้างงานแบบมีสัญญากำหนดระยะเวลา (CC)	19.3	19.8	13.7	10.3	63.0
นักศึกษา	18.8	19.8	11.4	11.1	61.1
ไม่ได้ทำงานหรือกำลังหางาน	18.1	17.7	11.8	11.0	58.6
ออแพร์ (Au pair)	17.5	17.5	13.8	8.8	57.5
อื่น ๆ หรือไม่ระบุ	21.0	20.6	14.3	11.0	66.9
ระดับการศึกษา					
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	18.9	19.3	14.5	12.1	64.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย	20.7	20.7	15.3	11.3	67.9
อนุปริญญา/ปวช./ปวส.	19.2	19.7	13.2	12.0	64.2
ปริญญาตรี	19.8	20.3	13.5	10.4	64.0
สูงกว่าปริญญาตรี	20.5	21.1	15.1	11.5	68.2
ความสามารถทางภาษาฝรั่งเศส					
ไม่เคยสอบ	20.1	20.6	14.0	11.1	65.8
A1	18.8	19.1	14.0	11.0	62.8
A2	19.6	19.1	12.4	11.4	62.5
B1	20.5	20.6	13.7	9.2	64.0
B2	20.5	22.2	16.8	12.5	72.0
C1	21.4	22.4	18.2	13.5	75.5
C2	22.9	24.3	19.4	12.5	79.2

ที่มา: การวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนไทยในฝรั่งเศส (2567)

2.3.3.3 ผลจากการสำรวจความต้องการเป็นลำดับขั้นตามทฤษฎีของมาสโลว์

นอกเหนือจากการจัดทำดัชนีชี้วัดเพื่อสำรวจคุณภาพชีวิตของคนไทยในฝรั่งเศสและศึกษาความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยจำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แล้ว ผู้เขียนได้ศึกษาความต้องการ (needs) ด้านต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างตามทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมาสโลว์ โดยใช้กลุ่มคำถามที่เจาะจงไปตามความต้องการในแต่ละลำดับขั้น โดยคะแนนที่สูง (สูงสุด = 10) หมายถึง ผู้ตอบแบบสำรวจสามารถเติมเต็มความต้องการนั้น ๆ ได้แล้ว และคะแนนที่ต่ำ หมายถึง ผู้ตอบแบบสำรวจยังไม่บรรลุความต้องการในลำดับขั้นนั้น ซึ่งอาจจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนหรือตอบสนองเพิ่มเติม

1) ข้อสรุปจากผลสำรวจความพึงพอใจในแต่ละลำดับขั้นความต้องการ

ผู้เขียนพบว่าสำหรับคนไทยในฝรั่งเศส ความรักและสังคม (ลำดับขั้นที่ 3) อยู่ในระดับสูงที่สุด ตามมาด้วยการได้รับการยกย่องนับถือในตนเอง (ลำดับขั้นที่ 4) การพัฒนาศักยภาพของตนเองหรือความสำเร็จในชีวิต (ลำดับขั้นที่ 5) ความต้องการพื้นฐานทางด้านร่างกาย (ลำดับขั้นที่ 1) และความมั่นคงปลอดภัย (ลำดับขั้นที่ 2) ตามลำดับ (ตารางที่ 2) นอกจากนี้ ระดับความพึงพอใจในแต่ละลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์มีแตกต่างระหว่างกลุ่มตามปัจจัยด้านประชากร ในภาพรวม เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจในทั้ง 5 ลำดับขั้นความต้องการ (average fulfilment score) พบว่า

คนไทยในฝรั่งเศสในวัยใกล้เกษียณหรือเกษียณอายุแล้ว อาศัยอยู่ในฝรั่งเศสเป็นเวลานาน สมรสกับชาวฝรั่งเศส หรือหย่าร้างหรือเป็นหม้าย เป็นเจ้าของกิจการ จัดจ้างอาชีพอิสระ หรือมีสัญญาจ้างงานแบบไม่กำหนดระยะเวลา (CDI) และมีความสามารถทางภาษาฝรั่งเศสสูง มีแนวโน้มจะมีระดับความพึงพอใจต่อความต้องการในลำดับขั้นต่าง ๆ สูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ในภาพรวม

ในทางกลับกัน คนไทยในฝรั่งเศสที่กำลังศึกษาหรืออยู่ในวัยเริ่มต้นทำงาน ย้ายมาพำนักในฝรั่งเศสเป็นเวลาไม่นานนัก ยังเป็นโสดหรือมีคู่สมรสคนไทย ไม่ได้ทำงานเป็นออฟฟิศ หรือมีสัญญาจ้างงานแบบกำหนดระยะเวลา (CDD) และมีความสามารถทางภาษาฝรั่งเศสเพียงระดับเบื้องต้น มีแนวโน้มที่จะมีความพึงพอใจหรือการเติมเต็มความต้องการต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ ในภาพรวม

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาแยกย่อยความต้องการในแต่ละลำดับขั้นพบว่า ระดับความพึงพอใจต่อความต้องการในแต่ละลำดับขั้นอาจไม่ได้สอดคล้องกับความพึงพอใจต่อความต้องการในภาพรวมเสมอไป ยกตัวอย่างเช่น

กลุ่มวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 31-54 ปี (31-44 ปี และ 45-54 ปี) มีความพึงพอใจในด้านการพัฒนาศักยภาพของตนเองหรือความสำเร็จในชีวิตต่ำกว่ากลุ่มที่กำลังศึกษา

หรืออยู่ในวัยเริ่มต้นทำงาน (30 ปีหรือน้อยกว่า) แม้ว่าจะมีความพึงพอใจต่อความต้องการในลำดับขั้นอื่น ๆ สูงกว่า ผู้เขียนสันนิษฐานว่าอาจเป็นเพราะกลุ่มอายุ 31-54 ปี เป็นวัยที่ทำงานเต็มตัวและเป็นหลักแหล่ง จึงมีเวลาว่างจำกัดกว่ากลุ่มอื่น ๆ กระทั่งไม่มีเวลาในการสานฝันที่ตนเองตั้งเป้าหมายไว้ หรืออาจเกิดจากภาวะหมดไฟจากการทำงาน (burnout) ในช่วงระยะเวลาหนึ่งของชีวิต

แม้ว่ากลุ่มออแพร์มีความพึงพอใจต่อความต้องการโดยรวมเกือบต่ำที่สุด แต่กลับมีความพร้อมในด้านความรักและสังคม รวมถึงด้านการพัฒนาตนเองและบรรลุเป้าหมายในชีวิตสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ผู้เขียนสันนิษฐานว่าอาจเป็นเพราะการรวมตัวเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างเหนียวแน่นภายในกลุ่ม เช่น กลุ่มเฟซบุ๊ก Thai Au Pair in France และ Thai Au Pair in Europe ขณะที่ผู้ที่เป็นออแพร์ส่วนใหญ่มองว่า การได้มาทำงานหาประสบการณ์ในต่างประเทศเป็นความใฝ่ฝันอย่างหนึ่งในชีวิตและได้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวแล้ว อย่างไรก็ตาม ออแพร์ในกลุ่มตัวอย่างมีความพร้อมต่ำด้านความต้องการพื้นฐานทางด้านกายภาพ และความมั่นคงปลอดภัย ซึ่งอาจเป็นที่เข้าใจได้ว่า เกิดจากการได้รับค่าตอบแทนที่ต่ำกว่าตลาด และการอยู่อาศัยร่วมกับเจ้าบ้าน (host) ที่อาจประสบปัญหากระทบกระทั่งกันในเรื่องต่าง ๆ ได้ง่าย

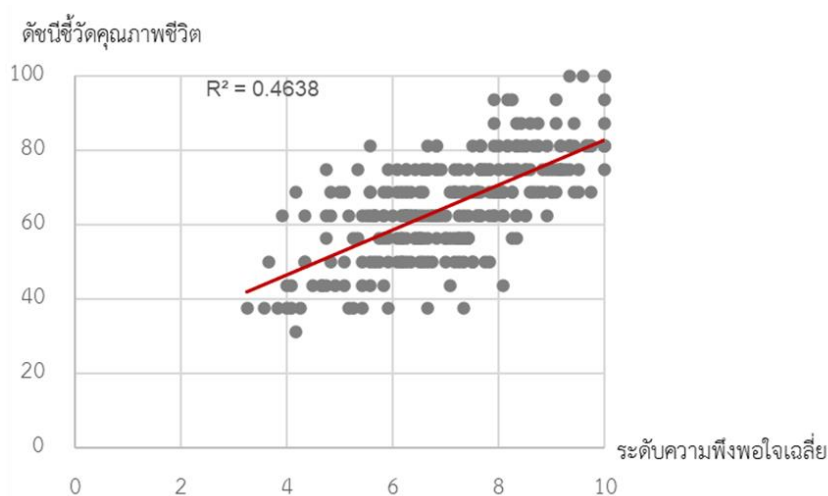
ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจ (fulfilment) ในแต่ละลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ (สูงสุด = 10)

	ความต้องการ พื้นฐานทางด้าน ร่างกาย	ความมั่นคง ปลอดภัย	ความรักและสังคม	การนับถือตนเอง	การพัฒนาตนเอง และบรรลุ เป้าหมายในชีวิต	ค่าเฉลี่ยรวมทุก ลำดับชั้น
รวม	6.9	6.7	7.6	7.4	7.2	7.2
อายุ						
30 ปีหรือน้อยกว่า	5.8	6.2	7.3	7.1	7.7	6.8
31-44 ปี	6.9	6.5	7.6	7.2	7.2	7.1
45-54 ปี	7.3	6.8	7.6	7.5	7.0	7.2
55 ปีหรือมากกว่า	7.7	7.8	8.6	8.6	7.8	8.1
ระยะเวลาพำนักในฝรั่งเศส						
น้อยกว่า 5 ปี	6.6	6.0	7.3	6.8	7.2	6.8
5-9 ปี	6.7	6.7	7.7	7.1	7.2	7.1
10-14 ปี	6.9	6.8	7.3	7.6	7.0	7.1
15 ปีหรือมากกว่า	7.5	7.3	8.1	8.1	7.5	7.7
สถานภาพสมรส						
โสด	6.5	6.1	7.2	6.9	7.3	6.8
ไม่ระบุ	6.7	6.3	7.5	8.1	7.8	7.3
สมรสกับคู่สมรสชาวไทย	6.9	6.4	7.9	6.8	6.7	6.9
สมรสหรืออยู่ร่วมกับชาวฝรั่งเศส	7.0	6.9	7.8	7.5	7.2	7.3
หย่าร้างหรือหม้าย	7.9	7.6	7.4	8.2	8.0	7.8
อาชีพ						
เกษียณอายุ	7.9	7.6	8.5	9.8	9.2	8.6
เจ้าของธุรกิจหรือนายจ้าง	8.1	7.3	8.0	8.4	8.4	8.0
จัดตั้งอาชีพอิสระ (auto-entrepreneur)	6.9	7.1	7.6	7.5	7.6	7.3
จ้างงานแบบมีสัญญาไม่กำหนดระยะเวลา	7.3	6.7	7.7	7.4	7.2	7.3
จ้างงานแบบมีสัญญากำหนดระยะเวลา (C)	7.0	6.6	8.0	7.4	7.1	7.2
อื่น ๆ หรือไม่ระบุ	7.0	6.7	7.3	7.1	7.4	7.1
ออแพร์ (Au pair)	5.8	4.5	8.5	7.8	8.8	7.1
นักศึกษา	5.9	6.4	7.9	6.9	7.1	6.9
ไม่ได้ทำงานหรือกำลังหางาน	5.7	6.1	6.5	6.8	6.0	6.2
ระดับการศึกษา						
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	6.4	6.7	6.9	7.1	7.2	6.9
มัธยมศึกษาตอนปลาย	7.0	6.7	7.5	7.3	7.3	7.2
อนุปริญญา/ปวช./ปวส.	6.7	6.3	6.9	6.3	6.7	6.6
ปริญญาตรี	6.7	6.6	8.0	7.3	7.1	7.1
สูงกว่าปริญญาตรี	7.5	6.8	7.8	8.0	7.6	7.5
ความสามารถทางภาษาฝรั่งเศส						
ไม่เคยสอบ	7.3	6.6	7.3	7.3	7.4	7.2
A1	6.4	6.4	7.5	7.1	6.6	6.8
A2	6.2	6.5	7.2	6.9	6.4	6.6
B1	6.7	6.4	7.8	7.5	7.7	7.2
B2	7.9	7.4	8.2	8.2	8.1	7.9
C1	7.2	6.9	8.0	7.7	8.4	7.7
C2	8.5	7.9	9.0	9.4	9.2	8.8

ที่มา: การวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนไทยในฝรั่งเศส (2567)

2) ข้อสรุปความเชื่อมโยงระหว่างลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์และคุณภาพชีวิต

ในขั้นต้น ผู้เขียนได้หาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจในทั้ง 5 ลำดับชั้นความต้องการ (average fulfillment score) กับดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิต หรืออีกนัยหนึ่งเพื่อตอบคำถามว่าหากคะแนนในทุกลำดับชั้นความต้องการเพิ่มขึ้นในระดับเท่ากัน คุณภาพชีวิตมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นด้วยหรือไม่ พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกที่สูงและมีนัยสำคัญทางสถิติ (ภาพที่ 4) กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสำรวจที่มีความพึงพอใจต่อความต้องการทั้ง 5 ลำดับชั้นโดยเฉลี่ยในระดับต่ำ มีแนวโน้มจะมีดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตที่ต่ำด้วย ขณะที่ผู้ที่มีความพึงพอใจโดยเฉลี่ยสูง มีแนวโน้มที่จะมีคุณภาพชีวิตที่อยู่ในเกณฑ์ดี จึงอาจกล่าวได้ว่า การตอบสนองความต้องการของมาสโลว์ มีแนวโน้มสอดคล้องกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยในฝรั่งเศส

ภาพที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความพึงพอใจและดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิต

ที่มา: การวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนไทยในฝรั่งเศส (2567)

ในขั้นต่อมา ผู้เขียนได้สร้างแบบจำลองถดถอยเชิงเส้นแบบหลายตัวแปร (multivariate linear regression model) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการทั้ง 5 ลำดับชั้น (ตัวแปรต้น) ซึ่งอาจอธิบายดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิต (ตัวแปรตาม) ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าแบบจำลองมีค่าสหสัมพันธ์ (r^2) สูงถึง 0.5 (ตารางที่ 3) ขณะที่ความต้องการในแต่ละชั้น ยังมีความสัมพันธ์เป็นบวก (positive relationship) กับดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิต กล่าวคือ ระดับการเติมเต็มความต้องการในแต่ละชั้น ในทฤษฎีมาสโลว์ที่เพิ่มขึ้น สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ยังพบอีกว่าในกรณีของคนไทยในฝรั่งเศส การเติมเต็มความต้องการที่จะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตมากที่สุดและมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ความมั่นคงปลอดภัย (ลำดับชั้นที่ 2) ความต้องการพื้นฐานทางด้านร่างกาย (ลำดับชั้นที่ 1)

และการพัฒนาศักยภาพของตนเองหรือความสำเร็จในชีวิต (ลำดับขั้นที่ 5) ตามมาด้วยการได้รับการยกย่องนับถือในตนเอง (ลำดับขั้นที่ 4) และความรักและสังคม (ลำดับขั้นที่ 3)¹⁶ เป็นลำดับท้าย

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์และนัยสำคัญทางสถิติจากแบบจำลองเพื่ออธิบายดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิต

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์	นัยสำคัญทางสถิติ
ค่าคงที่	23.8	0.000
ความต้องการพื้นฐานทางด้านร่างกาย	1.6	0.000
ความมั่นคงปลอดภัย	2.7	0.000
ความรักและสังคม	0.2	0.540
การได้รับการยกย่องนับถือในตนเอง	0.5	0.134
การพัฒนาศักยภาพของตนเองหรือความสำเร็จในชีวิต	1.1	0.001

Adjusted R² = 0.494

ที่มา: การวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนไทยในฝรั่งเศส (2567)

เป็นที่น่าสนใจว่าการเติมเต็มในด้านความต้องการการได้รับการยกย่องนับถือในตนเอง และความต้องการความรักและสังคม ไม่ได้สัมพันธ์กับการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยในฝรั่งเศสอย่างมีนัยสำคัญมากนัก ซึ่งผู้เขียนสันนิษฐานว่า ในด้านความต้องการการได้รับการยกย่องนับถือในตนเอง ผู้ย้ายถิ่นทางเศรษฐกิจ (economic migrants) มักมีลักษณะความคิด (mindset) ของความพร้อมทำงาน ต่อสู้เพื่อชีวิตที่ดีกว่าในดินแดนใหม่อยู่ก่อนแล้ว จึงมีความเคารพตนเองในระดับที่อยู่เป็นทุนเดิม ดังนั้น การสนับสนุนความต้องการด้านการยกย่องนับถือในตนเองจึงไม่ได้ช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นมากนัก ขณะที่ในด้านความต้องการด้านความรักและสังคม คนไทยที่ย้ายมาฝรั่งเศสมักได้รับการสนับสนุนทั้งในด้านกำลังใจและทุนทรัพย์ในการเดินทางจากครอบครัวที่อยู่เบื้องหลังในไทย และ/หรือ มีญาติหรือคนรู้จักที่ย้ายถิ่นมายังฝรั่งเศสก่อนหน้านี้ที่พร้อมคอยช่วยเหลือระหว่างอยู่ที่ฝรั่งเศส จึงอาจไม่มีความจำเป็นมากนักในการสนับสนุนความต้องการด้านนี้เพิ่มเติม

3) การติดต่อและการรับบริการจากสถานเอกอัครราชทูตฯ

คนไทยในฝรั่งเศสสามารถเข้ารับบริการต่าง ๆ จากสถานเอกอัครราชทูตฯ ณ กรุงปารีส ได้โดยตรง ทั้งผ่านการนัดหมายล่วงหน้าและในกรณีฉุกเฉินเร่งด่วน นอกจากนี้สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้จัดกิจกรรมกงสุลสัญจรหมุนเวียนไปตามเมืองต่าง ๆ ในฝรั่งเศส เพื่อเป็น

¹⁶ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การอำนวยความสะดวกแก่ คนไทยที่ไม่สามารถเดินทางหรือไม่สะดวกเข้ามาติดต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ ณ กรุงปารีส ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสามารถจำแนกตามลักษณะของการเข้ารับบริการและแหล่งพำนัก ดังปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนผู้เคยเข้ารับบริการของสถานเอกอัครราชทูตฯ ณ กรุงปารีส

	ทั้งหมด		เฉพาะ Île-de-France		นอก Île-de-France	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
ไม่เคย	71	25%	25	23%	46	27%
เคยเฉพาะ สอท. ปารีส	160	57%	83	75%	77	45%
เคยเฉพาะกงสุลสัญจร	13	5%	0	0%	13	8%
เคยทั้งคู่	38	13%	2	2%	36	21%
รวม	282	100%	110	100%	172	100%

ที่มา: การวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนไทยในฝรั่งเศส (2567)

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 282 คน พบว่า ร้อยละ 75 เคยรับบริการจากสถานเอกอัครราชทูตฯ แล้ว ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อตรงที่สถานเอกอัครราชทูตฯ หรือการเข้ารับบริการกงสุลสัญจร ขณะที่ประมาณ 1 ใน 4 ที่ไม่เคยรับบริการใด ๆ

ผู้เขียนยังพบว่า สัดส่วนของผู้ที่พำนักใน Île-de-France ที่เคยรับบริการฯ (ร้อยละ 77) สูงกว่าสัดส่วนการรับบริการฯ ของผู้ที่พำนักนอก Île-de-France (ร้อยละ 74) โดยที่ผ่านมาการจัดกิจกรรมกงสุลสัญจรอาจเพิ่มสัดส่วนผู้ที่เคยเข้ารับบริการที่พำนักนอก Île-de-France ได้แล้วถึงร้อยละ 8¹⁷ และช่วยลดช่องว่างของการรับบริการฯ เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่พำนักใน Île-de-France ที่สามารถเดินทางมายังสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้สะดวกกว่า

อย่างไรก็ตาม หากต้องการปิดช่องว่างในการรับบริการฯ อันอาจเกิดจากความยากลำบากหรือต้นทุนในการเดินทางทั้งค่าใช้จ่ายและเวลาที่สูงกว่าของผู้ที่พำนักนอก Île-de-France อาจจำเป็นต้องขยายฐานผู้รับบริการกงสุลสัญจรให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ทั้งนี้ อาจเกิดขึ้นได้ทั้งจากการขยายกิจกรรมกงสุลสัญจรไปยังพื้นที่ใหม่และที่มีกลุ่มคนไทยอาศัยอยู่จำนวนมาก การเพิ่มความถี่ของกิจกรรมกงสุลสัญจร หรือการเพิ่มจำนวนผู้รับบริการกงสุลสัญจรในพื้นที่เดิม โดยเฉพาะ

¹⁷ ได้แก่ กลุ่มที่พำนักนอก Île-de-France ที่เคยใช้เฉพาะบริการกงสุลสัญจรและไม่เคยเดินทางมาใช้บริการที่สถานเอกอัครราชทูตฯ

ในกรณีที่สันนิษฐานว่าในพื้นที่นั้นยังมีประชาชนไทยที่ยังต้องการเข้าถึงบริการของ สถานเอกอัครราชทูตฯ เพิ่มเติม

4) ความเชื่อมั่นต่อบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ และความสะดวกสบาย ในการรับบริการ

ผู้เขียนได้สำรวจและวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของความเชื่อมั่น (สูงสุด = 10) ต่อบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ รวมถึงสมาคม ชมรมคนไทย และวัดไทย ที่เปรียบเสมือนเป็น เครือข่ายหลักที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือคนไทยในฝรั่งเศส ผลปรากฏในตารางที่ 5

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างพบว่า คนไทยในฝรั่งเศสมีความเชื่อมั่นต่อบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ อยู่ในเกณฑ์ดี (7.10) เช่นเดียวกับความเชื่อมั่นต่อสมาคมหรือชมรมคนไทย (6.70) และวัดไทย (6.72) และสูงกว่าค่ากึ่งกลางในทุกกลุ่มประชากรเมื่อจำแนกตาม ถิ่นพำนัก กลุ่มอายุ และอาชีพ

คนไทยที่พำนักนอก Île-de-France เชื่อมั่นต่อบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ สูงกว่าผู้ที่พำนักภายใน Île-de-France และเป็นที่น่าสังเกตว่าคนไทยที่พำนักนอก Île-de-France มีความเชื่อมั่นต่อบทบาทสมาคมหรือชมรมคนไทย สูงกว่าบทบาทของวัดไทย ซึ่งแตกต่างจากผู้พำนักภายใน Île-de-France ที่เชื่อมั่นต่อบทบาทของวัดไทยสูงกว่า และเป็นลำดับรองลงมาจาก สถานเอกอัครราชทูตฯ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าอาจเนื่องมาจากมีจำนวนวัดไทยภายใน Île-de-France หลายแห่ง ความแตกต่างดังกล่าวอาจชี้ให้เห็นถึงความคาดหวัง (expectations) ต่อบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ ที่แตกต่างกันระหว่างผู้ที่พำนักในกรุงปารีสหรือเมืองโดยรอบ และผู้ที่พำนักในพื้นที่อื่น ๆ รวมถึงลักษณะการรวมกลุ่มกันของผู้ที่พำนักนอก Île-de-France ที่อาจเหนียวแน่นกว่าเพื่อให้ความช่วยเหลือหรือให้คำปรึกษาระหว่างกันในเรื่องต้น

กลุ่มอายุ 30 ปีหรือน้อยกว่า เชื่อมั่นต่อบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ ต่ำกว่ากลุ่มอายุอื่น และต่ำกว่าบทบาทของสมาคมหรือชมรมคนไทยโดยเปรียบเทียบ ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มอายุอื่น ๆ และอาจชี้ให้เห็นถึงบทบาทหรือการสื่อสารของสถานเอกอัครราชทูตฯ ที่อาจยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มคนอายุน้อยได้อย่างเต็มที่ โดยกลุ่มเยาวชนหรือนักเรียน นักศึกษามีการรวมตัวในสมาคมนักเรียนไทยในฝรั่งเศสฯ ที่มีบทบาทให้การเกื้อกูล ให้ทำปรีกษาและดำเนินกิจกรรมร่วมกันจึงอาจมีบทบาทสำคัญกว่าโดยเปรียบเทียบ ในทางกลับกัน กลุ่มวัยใกล้เกษียณหรือเกษียณอายุเชื่อมั่นต่อบทบาทของวัดไทยสูงกว่าบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ เช่นเดียวกับกลุ่มเจ้าของธุรกิจหรือนายจ้าง

ด้านความสะดวกสบายในการรับบริการที่สถานเอกอัครราชทูต¹⁸ พบว่า ส่วนใหญ่ให้คะแนนอยู่ในเกณฑ์สูง โดยเฉพาะในกลุ่มอายุ 30 ปีหรือน้อยกว่า และกลุ่มนักศึกษาที่เคยเข้ารับบริการ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความคาดหวังต่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต่ำกว่า หรือความคล่องตัวกว่าในการใช้อินเตอร์เน็ตในการจองนัดหมาย และการหาข้อมูลเพื่อจัดเตรียมเอกสาร

ตารางที่ 5 ความเชื่อมั่นต่อต้อบเทาของสถานเอกอัครราชทูตฯ และความสะดวกสบายในการรับบริการ

	สถานเอกอัครราชทูตฯ	สมาคมหรือชมรมคนไทย	วัดไทย	ความสะดวกสบายในการรับบริการที่ สอท. ปารีส
ทั้งหมด	7.10	6.70	6.72	7.75
ถิ่นพำนัก				
ใน Ile-de-France	6.82	6.09	6.52	7.59
นอก Ile-de-France	7.28	7.09	6.85	7.88
กลุ่มอายุ				
30 ปีหรือน้อยกว่า	7.03	7.29	6.20	8.03
31-44 ปี	7.06	6.33	6.52	7.89
45-54 ปี	7.09	6.81	6.87	7.60
55 ปีหรือมากกว่า	7.50	6.96	8.26	7.50
อาชีพ				
เกษียณอายุ	8.33	8.33	9.58	7.92
จ้างงานแบบมีสัญญากำหนดระยะเวลา (CDD)	7.30	6.82	6.82	8.27
นักศึกษา	7.28	7.28	6.63	9.00
จ้างงานแบบมีสัญญาไม่กำหนดระยะเวลา (CDI)	7.25	6.67	6.83	7.86
อื่น ๆ หรือไม่ระบุ	7.06	6.18	7.06	8.16
ออแพร์ (Au pair)	7.00	6.50	5.00	10.00
ไม่ได้ทำงานหรือกำลังหางาน	6.96	6.82	6.35	7.92
เจ้าของธุรกิจหรือนายจ้าง	6.50	6.63	6.88	7.24
จัดแจ้งอาชีพอิสระ (auto-entrepreneur)	6.40	6.00	6.00	6.31

ที่มา: การวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนไทยในฝรั่งเศส (2567)

5) ข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับบริหารจัดการและการให้บริการด้านกงสุลจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง พบว่า คนไทยในฝรั่งเศสยังคงประสบปัญหาในการเข้าถึงบริการกงสุลจากสถานเอกอัครราชทูตฯ โดย 3 ใน 4 ลำดับแรกของข้อเสนอแนะ

¹⁸ เฉพาะผู้ที่เคยรับบริการที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ณ กรุงปารีส

ต่อการบริการกงสุลเกี่ยวข้องกับการเข้าถึงบริการ (ตารางที่ 6) ทั้งการเพิ่มจำนวนคิวนัดหมายออนไลน์ (ร้อยละ 59) การติดต่อสอบถามทางโทรศัพท์ (ร้อยละ 55) และการเพิ่มบริการกงสุลสัญจร (ร้อยละ 41)

การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเป็นอีกด้านหนึ่งที่คนไทยในฝรั่งเศส เสนอแนะให้มีการปรับเปลี่ยนเพื่อพัฒนา (ร้อยละ 46) และยังคงต้องการให้สถานเอกอัครราชทูตฯ มีบทบาทให้ความช่วยเหลือคนไทยที่ตกทุกข์ได้ยาก (ร้อยละ 40) นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสำรวจต้องการให้เพิ่มการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านสมาคม ชมรม หรือวัดไทย (ร้อยละ 30) ซึ่งอาจเป็นช่องทางสำคัญในการเข้าถึงชุมชนไทยบางกลุ่มหรือในบางพื้นที่ที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ยังไม่สามารถเข้าถึงได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่มีช่องทางหรือทรัพยากรที่เหมาะสมเพียงพอ

ตารางที่ 6 ข้อเสนอแนะเพื่อการยกระดับการให้บริการด้านการกงสุล

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาบริการกงสุล	จำนวน	คิดเป็น
การเพิ่มจำนวนคิวนัดหมายออนไลน์ในแต่ละวัน	166	59%
การให้ข้อมูลทางโทรศัพท์	154	55%
การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร	131	46%
การเพิ่มบริการกงสุลสัญจร	116	41%
การช่วยเหลือคนไทยที่ตกทุกข์ได้ยาก	114	40%
ลดระยะเวลาารอเข้ารับบริการ	88	31%
การสนับสนุนกิจกรรมคนไทยผ่านสมาคมหรือชมรมต่าง ๆ หรือวัดไทย	86	30%
เพิ่มความสะดวกสบายภายในพื้นที่ให้บริการด้านกงสุล	72	26%
อื่น ๆ	9	3%
รวม	282	100%

ที่มา: การวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนไทยในฝรั่งเศส (2567)

6) กิจกรรมที่คนไทยในฝรั่งเศสสนใจเข้าร่วม

การให้ความรู้ด้านกฎหมาย และงานเทศกาลไทย (Tout a fait Thai) เป็น 2 กิจกรรมหลักที่กลุ่มตัวอย่างสนใจเข้าร่วมมากที่สุด โดยมีสัดส่วนผู้ที่สนใจมากถึงร้อยละ 54 และ ร้อยละ 49 ของผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมด ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบความแตกต่างที่สำคัญ กล่าวคือ กลุ่มอายุ 30 ปีหรือน้อยกว่า ซึ่งเป็นกลุ่มที่กำลังศึกษาหรือเพิ่งเริ่มทำงาน ให้ความสนใจในงานเทศกาลไทย กิจกรรมรื่นเริง และการพบปะสังสรรค์เพื่อทำความรู้จักกัน มากกว่ากลุ่มอายุอื่นโดยเปรียบเทียบ

ขณะที่กลุ่มวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 31-54 ปี มีแนวโน้มให้ความสำคัญต่อกิจกรรมฝึกทักษะอาชีพ เช่น การทำอาหาร หรือนวดแผนไทย มากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ สำหรับกลุ่มที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป ความสนใจอยู่กับกิจกรรม การให้ความรู้ด้านกฎหมาย กิจกรรมเพื่อสังคมและการช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก งานพิธีการต่าง ๆ รวมถึงกิจกรรมเผยแพร่ธรรมะ นิ่งสมาธิ วิปัสสนากรรมฐาน มากกว่ากลุ่มอายุอื่น โดยเปรียบเทียบ

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มที่มีการศึกษาดั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป สนใจกิจกรรมเพื่อสังคมและอาสาสมัคร รวมถึงสัมมนาทางวิชาการ และกิจกรรมฝึกสอนมวยไทย มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ขณะที่กลุ่มที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาลงมา ให้ความสนใจต่อการแสดงวัฒนธรรมไทย การฝึกทักษะอาชีพ (การทำอาหาร และนวดแผนไทย) และกิจกรรมทางศาสนาและวิปัสสนา มากกว่าโดยเปรียบเทียบ

ตารางที่ 7 กิจกรรมที่คนไทยในฝรั่งเศสให้ความสนใจหรือต้องการเข้าร่วม

	ทั้งหมด	อายุ				การศึกษา				
		30 ปี หรือ น้อยกว่า	31-44 ปี	45-54 ปี	55 ปี หรือ มากกว่า	ม.ต้น หรือต่ำกว่า	ม.ปลาย	อนุปริญญา ปวช/ ปวส.	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญา ตรี
ให้ความรู้ด้านกฎหมาย	54%	48%	51%	59%	65%	57%	51%	46%	62%	47%
งานเทศกาลไทย (Tout à fait Thai)	49%	60%	53%	41%	39%	37%	47%	50%	50%	55%
การแสดงวัฒนธรรมไทย	32%	27%	36%	31%	30%	26%	40%	35%	27%	36%
สอนการทำอาหาร	30%	33%	26%	36%	22%	34%	24%	35%	31%	28%
กิจกรรมรีนรีงและคอนเสิร์ต	29%	38%	37%	16%	17%	11%	20%	19%	31%	42%
อาสาสมัครช่วยเหลือคนไทยที่ตกทุกข์ได้ยาก	27%	15%	27%	31%	35%	23%	27%	19%	32%	23%
กิจกรรมเพื่อสังคมและจิตอาสา	25%	15%	23%	30%	43%	17%	13%	15%	30%	32%
อบรมนวดแผนไทย	24%	21%	27%	27%	9%	26%	33%	42%	25%	12%
สังสรรค์เพื่อทำความรู้จักกับสมาชิกในชุมชนไทย	23%	35%	17%	24%	26%	23%	9%	19%	24%	32%
สัมมนาทางวิชาการ	21%	23%	22%	18%	26%	14%	11%	15%	24%	28%
ทำนุทพบประชาชน (Town Hall)	17%	15%	13%	22%	26%	14%	2%	23%	19%	24%
งานเฉลิมฉลองวันชาติไทย	16%	13%	13%	19%	26%	14%	11%	19%	14%	20%
เผยแพร่ธรรมะ นิ่งสมาธิ วิปัสสนากรรมฐาน	12%	4%	14%	12%	22%	17%	13%	15%	12%	9%
ฝึกสอนมวยไทย	12%	19%	14%	7%	4%	3%	7%	8%	15%	16%
จากทั้งหมด (คน)	282	48	120	91	23	35	45	26	102	74

ที่มา: การวิเคราะห์โดยผู้เขียนจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างคนไทยในฝรั่งเศส (2567)

2.3.4 บทสรุปจากการสำรวจ

จากลักษณะของคนไทยในฝรั่งเศสที่มีความแตกต่างทั้งในด้านอาชีพ ระดับการศึกษา สถานะทางสังคม ความมั่นคงทางการเงิน และระดับคุณภาพชีวิต ทำให้แต่ละกลุ่มมีความต้องการและความคาดหวังต่อบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ แตกต่างกันไป ผู้เขียนจึงได้สำรวจโดยใช้แบบสำรวจเพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของคนไทยในฝรั่งเศส และได้ศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างลำดับชั้น ความต้องการตามทฤษฎีมาสโลว์ของคนไทยในฝรั่งเศสกับดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิต ซึ่งปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ หากความต้องการนั้นได้รับความเติมเต็มแล้ว ก็ทำให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น การส่งเสริมหรือสนับสนุนความต้องการลำดับชั้นต่าง ๆ จึงเสมือนเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยในฝรั่งเศส ทั้งนี้ คนไทยในแต่ละกลุ่มยังมีความต้องการในแต่ละลำดับชั้นแตกต่างกัน และแต่ละลำดับชั้นความต้องการเมื่อได้รับการตอบสนองหรือเติมเต็มแล้วก็จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยแต่ละกลุ่มในขนาดที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งข้อมูลจากการสำรวจดังกล่าวนำไปสู่ความเข้าใจเชิงลึก (insight) ที่มีความสำคัญเพื่อสถานเอกอัครราชทูตฯ จะได้นำไปใช้กำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการนั้น ๆ เพื่อสามารถส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับคนไทยในฝรั่งเศสต่อไป

ดังตัวอย่างผลการสำรวจที่ชี้ให้เห็นว่า คนไทยในฝรั่งเศสมีความความสนใจต่อกิจกรรมการให้ความรู้ด้านกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะคนไทยดังที่ผู้เขียนได้อธิบายไว้แล้วข้างต้นว่า ความเข้าใจกฎหมายพื้นฐานฝรั่งเศสของคนไทยยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้ ความเข้าใจกฎหมายยังเป็นเงื่อนไข (condition) สำคัญต่อการส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัย ซึ่งเป็นความต้องการลำดับชั้นที่ 2 ในทฤษฎีมาสโลว์ ที่ผลการศึกษาระบุไว้อย่างชัดเจนว่า เป็นลำดับชั้นที่หากได้รับการเติมเต็มแล้ว จะส่งผลให้ระดับคุณภาพชีวิตดีขึ้นมาก ดังนั้น การจัดสัมมนาหรือการอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันสามารถทำให้เข้าถึงเป็นวงกว้างได้ง่าย (scalable) จากพัฒนาการทางเทคโนโลยีสารสนเทศจะช่วยให้คนไทยในฝรั่งเศสมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างมาก

จากการสำรวจยังพบว่า งานเทศกาลไทยเป็นกิจกรรมที่คนไทยในฝรั่งเศสให้ความสนใจและเป็นกิจกรรมสำคัญที่สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายตามทฤษฎีของมาสโลว์ได้ ไม่ว่าจะเป็นโอกาสสร้างรายได้แก่ชุมชนไทย โดยเฉพาะบุคคลหรือผู้ประกอบการรายย่อย (ลำดับชั้นที่ 1 ความต้องการพื้นฐานทางด้านร่างกาย) การเสริมสร้างความรักความสัมพันธ์ในหมู่คนไทย (ลำดับชั้นที่ 3 ความต้องการความรักและสังคม) การได้สาดितหรือแสดงทักษะต่าง ๆ เฉพาะตน (ลำดับชั้นที่ 4 ความต้องการการได้รับการยกย่องนับถือในตนเอง) ซึ่งอาจนำไปสู่เป้าหมายหรือความใฝ่ฝันที่ตนเองวาดหวังไว้ (ลำดับชั้นที่ 5 การพัฒนาศักยภาพของตนเองหรือความสำเร็จในชีวิต) เช่น การเริ่มต้นหรือขยายธุรกิจ หรือการเปิดศูนย์ฝึกสอนของตนเองในฝรั่งเศส เป็นต้น

นอกจากนี้ สถานเอกอัครราชทูตฯ ควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมและพัฒนาการให้บริการด้านกงสุลให้สอดคล้องกับต้องการในประเด็นที่คนไทยในฝรั่งเศสให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น (priorities) เช่น การขยายฐานผู้รับบริการกงสุลสัญจรให้มีขนาดใหญ่ขึ้น การอำนวยความสะดวกและเพิ่มการเข้าถึงบริการกงสุลของสถานเอกอัครราชทูตฯ การพัฒนาการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้แก่คนไทยให้มีประสิทธิภาพ น่าสนใจ และทันเหตุการณ์ รวมทั้งการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เช่น การสนับสนุนการจัดสัมมนาวิชาการให้แก่นักเรียนนักศึกษาในฝรั่งเศส การฝึกอาชีพและการสอนภาษาฝรั่งเศสให้กับผู้ว่างงาน ผู้มีอาชีพรับจ้าง และผู้มีสัญญาจ้างงานแบบกำหนดระยะเวลา (CDD) การสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้กับเยาวชนไทย และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการรวมตัวกันในหมู่คนไทยเพื่อการสร้างเครือข่ายและความสามัคคีในกลุ่มคนไทย เป็นต้น โดยไม่ละเลยความต้องการจำเพาะของกลุ่มเปราะบางที่อาจขาดที่พึ่งหรือทรัพยากรที่เหมาะสมเพียงพอต่อการช่วยเหลือตนเอง

บทที่ 3

ข้อเสนอ

การศึกษาในบทที่ 2 ทำให้ทราบถึงลักษณะและคุณภาพชีวิตของคนไทยในฝรั่งเศส ความต้องการในด้านต่าง ๆ ตลอดจนความคาดหวังของคนไทยในฝรั่งเศสที่มีต่อสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า การจัดเก็บ ทำแบบสำรวจ และสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวมีประโยชน์ที่จะช่วยให้สถานเอกอัครราชทูตฯ มียุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการด้านการกงสุลของสถานเอกอัครราชทูตฯ เพื่อให้สามารถเข้าถึงชุมชนไทยและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยในฝรั่งเศส โดยแบ่งเป็นนโยบายของ สถานเอกอัครราชทูตฯ และกรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

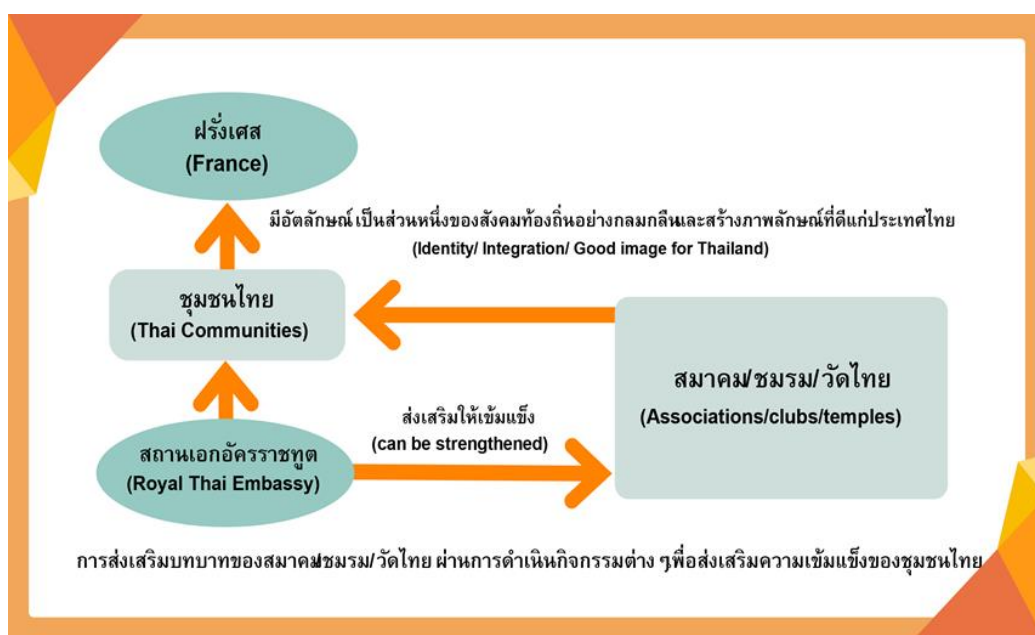
3.1.1 สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส

เนื่องจากลักษณะของคนไทยในฝรั่งเศสมีความแตกต่างและหลากหลาย นอกจากคนไทยที่มีถิ่นพำนักในฝรั่งเศสเป็นการถาวรแล้ว ยังมีพลวัตทางกลุ่มประชากรสูงจากการย้ายถิ่นฐานเป็นการชั่วคราวและจากการเดินทาง อาทิ การเดินทางเข้ามาทำงานของแรงงานไทยทั้งอย่างถูกต้องและผิดกฎหมาย การเดินทางมาท่องเที่ยวฝรั่งเศสของนักท่องเที่ยวไทยที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และจำนวนนักเรียนแลกเปลี่ยนที่เพิ่มขึ้นมากทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระยะกลาง สถานเอกอัครราชทูตฯ จึงควรปรับการทำงานและการบริหารจัดการด้านการกงสุลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้สามารถตอบโจทย์ความต้องการและความคาดหวังของคนไทยต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้อย่างเหมาะสม ดังนี้

- 1) กำหนดให้การส่งเสริมคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยในฝรั่งเศสเป็นหนึ่งในวาระสำคัญของงานกงสุลของสถานเอกอัครราชทูตฯ โดยสถานเอกอัครราชทูตฯ จะต้องกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนเพื่อการขับเคลื่อนแผนงานเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนไทยที่สอดคล้องกันทั้งองค์กร และมีใช่เป็นแต่เพียงหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายกงสุลเท่านั้น รวมถึงพร้อมที่จะจัดสรรทรัพยากรบุคคลอย่างยืดหยุ่นและคล่องตัว (agile) มากขึ้นในรูปแบบองค์กรสมัยใหม่ ซึ่งจะคำนึงถึงการทำงานแบบเป็นโครงการ (project-based approach) เน้นความรับผิดชอบเฉพาะบุคคล เพื่อสามารถริเริ่มและผลักดันนโยบายหรือกิจกรรมใหม่ ๆ ให้เกิดผลสำเร็จได้โดยง่าย

2) ส่งเสริมการเข้าถึง (access) ความเข้าใจ (knowledge) เพื่อการพัฒนา (development) ชุมชนไทย ผ่านการพัฒนาฐานข้อมูลคนไทยในฝรั่งเศสให้เป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง โดยในเบื้องต้น เพื่อรับทราบข้อมูลพื้นฐาน เช่น จำนวน ลักษณะทางประชากร และกระจายตัวของคนไทยในฝรั่งเศส และลำดับถัดไปอาจเป็นการสำรวจข้อมูลเชิงลึกมากขึ้นเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ ความต้องการ และความคาดหวังของคนไทยต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการงานด้านการกงสุลสถานเอกอัครราชทูตฯ ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล (data-driven) ที่เป็นปัจจุบันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ลดช่องว่างเชิงพื้นที่ (regional divide) ในการเข้าถึงบริการกงสุลผ่านการวางแผนการจัดกงสุลสัญจรอย่างมียุทธศาสตร์ และสามารถวางแผนงานและกิจกรรมเพื่อตอบสนองความจำเป็นและความต้องการ ของคนไทยในฝรั่งเศสได้อย่างเหมาะสมตามพลวัตที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

3) สถานเอกอัครราชทูตฯ เป็นแพลตฟอร์ม (platform) เพื่อประสานความร่วมมือระหว่างสถานเอกอัครราชทูตฯ สมาคม ชมรม วัดไทย กับคนไทย ในการจัดหรือสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อคนไทยในฝรั่งเศส รวมถึงการคุ้มครองดูแลและให้ความช่วยเหลือคนไทยในสถานการณ์และพื้นที่ที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ไม่อาจเข้าถึงได้อย่างทันท่วงทีหรือขาดทรัพยากรที่เหมาะสม โดยการขยายบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการเป็นแพลตฟอร์ม นอกเหนือจากการเป็นผู้ช่วยเหลือโดยตรง ซึ่งจะช่วยเชื่อมโยงและส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มหรือองค์กรของคนไทยในฝรั่งเศส สร้างการสนทนาแบบหลายฝ่าย (multi-party dialogue) สนธิจุดแข็งระหว่างกัน ซึ่งจะช่วยเสริมความแข็งแกร่ง (empowerment) ให้กับสมาคม ชมรม วัดไทย เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยในฝรั่งเศส

ภาพที่ 5 การส่งเสริมบทบาทของสมาคม ชมรม และวัดไทย เพื่อความเข้มแข็งของชุมชนไทย

4) ริเริ่มและสานต่อโครงการเพื่อตอบสนองต่อกลุ่มที่เปราะบางในฝรั่งเศส เช่น แรงงานไทยที่เข้ามาทำงานอย่างไม่ถูกกฎหมาย ออแพร์ ผู้ที่กำลังหางานหรือไม่มีงานทำ หรือกลุ่มลูกจ้างแบบมีสัญญาระยะเวลา (CDD) ฯลฯ ซึ่งอาจต้องการความช่วยเหลือทั้งในด้านกฎหมาย การเสริมทักษะอาชีพ ภาษา การสร้างเครือข่ายเพื่อให้คำปรึกษาระหว่างกัน หรือกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิต ทั้งนี้ โครงการเพื่อช่วยเหลือเฉพาะกลุ่มควรได้รับการพิจารณาให้มีความสำคัญเป็นลำดับต้น และมีการจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่อง

5) สร้างความไว้วางใจ (trust) และความเชื่อมั่น (confidence) ต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ และให้เชื่อว่า สถานเอกอัครราชทูตฯ พร้อมจะเป็นที่พึ่งสุดท้าย (help of last resort) ของคนไทยในฝรั่งเศส โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาและกลุ่มวัยเริ่มทำงานที่มีแนวโน้มให้ความเชื่อถือต่อบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ ต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยเปรียบเทียบ และอาจรวมถึงกลุ่มที่พำนักในฝรั่งเศสอย่างไม่ถูกกฎหมายซึ่งอาจกังวลต่อการขอความช่วยเหลือจากสถานเอกอัครราชทูตฯ ในเรื่องต่าง ๆ

3.1.2 กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ

กรมการกงสุล กองคุ้มครองและดูแลผลประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศ มีบทบาทเชิงรุกในการกำหนดยุทธศาสตร์โดยให้การส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนไทยในต่างแดนเป็นวาระสำคัญของการปฏิบัติการกิจด้านกงสุลของกระทรวงฯ ดังนี้

1) ควรบริหารจัดการการจัดสรรงบประมาณยุทธศาสตร์ ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนกิจกรรมคนไทยในต่างประเทศ ของกรมการกงสุล อย่างมียุทธศาสตร์และเป็นระบบ โดยจะต้องมีข้อมูลด้านลักษณะและความต้องการของคนไทยในพื้นที่เพื่อใช้อ้างอิง และมีการประเมินประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของการใช้งบประมาณดังกล่าวโดยคำนึงถึงความคาดหวังของคนไทยด้วย นอกจากนี้ ยังต้องพิจารณาถึงความพอเพียงของงบประมาณฯ และความต่อเนื่องในการดำเนินโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนไทย เช่น การสอนภาษาท้องถิ่น และการฝึกอาชีพ และการส่งเสริมความเข้มแข็งของคนไทยผ่านชมรม สมาคมและวัดไทย เนื่องจากเป็นโครงการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ในระยะกลางและระยะยาวซึ่งต้องมีความต่อเนื่องในการดำเนินการ

2) ควรดำเนินโครงการและบูรณาการทำงานในการจัดกิจกรรมให้กับสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลที่มีเนื้อหาโครงการในลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อไม่ให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณและกำลังคน เช่น การจัดทำข้อมูลประชาสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ ให้กับคนไทยในต่างแดน โครงการส่งเสริมสุขภาพจิตคนไทยในต่างประเทศ และโครงการการดูแลสุขภาพเบื้องต้น

3) ควรบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานอัยการสูงสุด ในการจัดโครงการที่มีส่วนช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนไทยในต่างแดน โดยการจัดกลุ่มประเทศที่มีความต้องการได้รับการสนับสนุนในลักษณะเดียวกันเพื่อบูรณาการงบประมาณและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

3.2.1 สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส

1) ควรจัดทำฐานข้อมูลคนไทยในฝรั่งเศส โดยดำเนินการและประชาสัมพันธ์ให้มีการลงทะเบียนคนไทยในฝรั่งเศสอย่างทั่วถึงทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อรับทราบและเข้าใจถึงข้อมูลประชากรพื้นฐาน และลักษณะการกระจายตัว รวมทั้งข้อมูลเชิงลึกในด้านความต้องการคุณภาพชีวิต และความคาดหวังที่มีต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ โดยประสานให้มีการลงทะเบียนผ่านเครือข่ายชุมชน สมาคม วัดไทย และร้านอาหารไทย อีกทั้งจะต้องมีการปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอตามพลวัตด้านประชากรที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อประโยชน์ในการวางแผนดำเนินกิจกรรมของสถานเอกอัครราชทูตฯ เช่น การจัดกงสุลสัญจร และการให้ความช่วยเหลือคนไทยในกรณีเกิดภัยพิบัติหรือเหตุฉุกเฉินได้อย่างทันท่วงที

2) ควรดำเนินภารกิจและจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และความต้องการของคนไทยในฝรั่งเศส โดยสถานเอกอัครราชทูตฯ สามารถใช้ข้อมูลจากการศึกษานี้เป็นเบื้องต้นเพื่อพิจารณาเลือกจัดกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนไทยในฝรั่งเศสได้มากที่สุด ภายใต้ข้อจำกัดด้านบุคลากรและงบประมาณที่ได้รับจัดสรร กล่าวคือ จากการศึกษาพบว่า คนไทยในฝรั่งเศสสนใจกิจกรรมการให้ความรู้ด้านกฎหมายและงานเทศกาลไทย (Tout à fait Thai) มากที่สุดเป็นลำดับแรก โดยกิจกรรมการให้ความรู้ด้านกฎหมายจะช่วยส่งเสริมและตอบสนองความต้องการลำดับขั้นที่ 2 ตามทฤษฎีมาสโลว์ อันได้แก่ ความมั่นคงปลอดภัย ที่ผลการศึกษาระบุว่าเป็นหนึ่งในลำดับขั้นความต้องการที่สำคัญของคนไทยในฝรั่งเศส และหากได้รับการเติมเต็มแล้วจะทำให้ระดับคุณภาพชีวิตเพิ่มสูงขึ้นได้มาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาถึงลักษณะของคนไทยที่ยังมีความเข้าใจกฎหมายพื้นฐานฝรั่งเศสในระดับค่อนข้างต่ำ ขณะที่งานเทศกาลไทยซึ่งเป็นกิจกรรมที่คนไทยให้ความสนใจเป็นลำดับที่ 2 สามารถตอบสนองความต้องการให้แก่คนไทยในหลายกลุ่มเป้าหมายและหลายความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์ ทั้งการเป็นโอกาสสร้างรายได้แก่ชุมชนไทย (ลำดับขั้นที่ 1 ความต้องการพื้นฐานทางด้านร่างกาย) การเสริมสร้างความรักและความสัมพันธ์ในหมู่คนไทย (ลำดับขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและสังคม) การได้แสดงความสามารถและทักษะ (ลำดับขั้นที่ 4 ความต้องการการได้รับการ

ยกย่องนับถือในตนเอง) ซึ่งอาจนำไปสู่เป้าหมายหรือความใฝ่ฝันของตน (ลำดับขั้นที่ 5 การพัฒนาศักยภาพของตนเองหรือความสำเร็จในชีวิต)

3) ควรสนับสนุนการดำเนินงานของชมรม สมาคม และวัดไทย เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนไทยในฝรั่งเศส ภายใต้การปรึกษาหารือหรือระหว่างกัน โดยสถานเอกอัครราชทูตฯ สนับสนุนเงินอุดหนุนภายใต้งบประมาณยุทธศาสตร์ ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนกิจกรรมคนไทยในต่างประเทศผ่านชมรม สมาคม และวัดไทยในฝรั่งเศส ทั้งนี้ เนื่องจากสถานเอกอัครราชทูตฯ มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรทั้งบุคลากรและงบประมาณ และอาจไม่สามารถจัดกิจกรรมทุกโครงการด้วยตนเอง หรือให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือคนไทยในพื้นที่ห่างไกลได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น การส่งเสริมบทบาทของชมรม สมาคม และวัดไทยซึ่งเป็นพันธมิตรของสถานเอกอัครราชทูตฯ จะช่วยเสริม ความแข็งแกร่ง (empowerment) ให้กับองค์กรเหล่านั้น เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยในฝรั่งเศส เช่น การสนับสนุนเครือข่ายหญิงไทยในยุโรปจัดการสัมมนาให้ความรู้ด้านกฎหมาย การให้เงินอุดหนุนโรงเรียนรวมใจไทยในการจัดสอนภาษาฝรั่งเศส ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย และให้เงินอุดหนุนสมาคมนักเรียนไทยพระบรมราชูปถัมภ์จัดงานสัมมนาทางวิชาการ เป็นต้น

4) ควรเพิ่มโอกาสพบปะคนไทยที่อาศัยอยู่นอกเขตกรุงปารีสและที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล (outreach) การจัดกงสุลสัญจรเป็นโครงการที่มีความสำคัญยิ่งในการเข้าถึงคนไทยในพื้นที่ห่างไกล ผ่านการวางแผนการจัดกงสุลสัญจรอย่างมียุทธศาสตร์ โดยจะต้องพิจารณาถึงลักษณะฐานข้อมูลของคนไทยด้วย เพื่อขยายฐานการให้บริการ เช่น จัดในเมืองที่มีคนไทยอาศัยอยู่จำนวนมาก และการเพิ่มความถี่ของการจัดกงสุลสัญจร ในขณะเดียวกัน จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับเมืองใหม่ที่ยังไม่เคยไปหรือไม่ได้ไปเป็นเวลานานแล้วด้วยแม้ว่าจะมีคนไทยอยู่ไม่มากนักก็ตาม เพื่อให้การบริการด้านกงสุลของสถานเอกอัครราชทูตฯ เข้าถึงคนไทยในฝรั่งเศสให้มากที่สุด และเป็นโอกาสในการทำความรู้จัก สร้างความไว้วางใจ ซึ่งจะเป็นช่องทางในการติดต่อประสานงานระหว่างกันในอนาคต โดยในแต่ละปี อาจมีการวางแผนจัดกงสุลสัญจรในเมืองหลักอย่างน้อย 1 แห่ง และเมืองรองอย่างน้อย 1 แห่ง เป็นต้น เพื่อลดช่องว่างเชิงพื้นที่ (regional divide) ในฝรั่งเศส นอกจากนี้ สถานเอกอัครราชทูตฯ ควรมีผู้แทนเข้าร่วมในกิจกรรมที่ชุมชนไทยจัดขึ้นตามเมืองต่าง ๆ เช่น กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย การสัมมนาทางวิชาการของนักเรียนไทย การจัดสัมมนาให้ความรู้ทางกฎหมายแก่คนไทย และการจัดพบปะกับเครือข่ายคนไทย

5) ควรยกระดับมาตรฐานการให้บริการกงสุล ณ สถานเอกอัครราชทูตฯ โดยเพิ่มและขยายการเข้าถึงบริการของสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้แก่ การเพิ่มคิวการให้บริการทำหนังสือเดินทาง หากในช่วงนั้นมีคนไทยเข้ามาจองคิวจำนวนมาก การนำเทคโนโลยี chatbot มาช่วยตอบคำถามในเบื้องต้นก่อนส่งต่อให้พนักงานตอบคำถาม การเพิ่มคู่สายและเพิ่มระยะเวลาให้คำปรึกษาทาง

โทรศัพท์ ทั้งนี้ จะต้องกำหนดเกณฑ์ชีวิตที่ชัดเจนและโปร่งใส โดยการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ที่มาใช้บริการด้านกงสุลด้วย

6) ควรพัฒนาการติดต่อสื่อสารระหว่างสถานเอกอัครราชทูตฯ กับคนไทยในฝรั่งเศส โดยประชาสัมพันธ์ข้อมูลเนื้อหา (content) ที่น่าสนใจ กระชับ เข้าใจง่าย ในรูปแบบ infographic หรือคลิปวิดีโอสั้น ๆ รวมทั้งใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะเฟซบุ๊กซึ่งเป็นช่องทางที่คนไทยในฝรั่งเศสนิยมมากที่สุด จากการศึกษาพบว่า การประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ความมั่นคงปลอดภัยซึ่งอยู่ในลำดับขั้นที่ 2 ของทฤษฎีมาสโลว์ ซึ่งหากได้รับการเติมเต็มหรือตอบสนอง จะทำให้คนไทยในฝรั่งเศสได้รับความพึงพอใจและมีคุณภาพชีวิตเพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากมีความคาดหวังต่อบทบาทนี้ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในระดับสูง เช่น การประกาศเตือนคนไทยในกรณีที่เกิดเหตุก่อการร้ายหรือภัยพิบัติ การประกาศเตือนนักท่องเที่ยวและข้อควรระวังในการเดินทางท่องเที่ยวฝรั่งเศส ซึ่งเป็นการดำเนินกลยุทธ์ดูแลคนไทยเชิงป้องกันด้วย

7) ควรจัดโครงการสำหรับกลุ่มเปราะบางในฝรั่งเศส เช่น แรงงานไทยที่เข้ามาทำงานอย่างไม่ถูกกฎหมาย ออแพร์ ผู้ที่กำลังหางานหรือไม่มีงานทำ หรือกลุ่มลูกจ้างแบบมีสัญญาระยะเวลา (CDD) โดยสถานเอกอัครราชทูตฯ จัดโครงการทนายให้คำปรึกษาด้านกฎหมายเบื้องต้นแก่คนไทยในฝรั่งเศส เพื่อให้คำปรึกษาแก่คนไทยเป็นรายกรณี ตลอดจนสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริม ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแก่คนกลุ่มนี้ เช่น การฝึกทักษะวิชาชีพ การสอนภาษาฝรั่งเศส การพัฒนาสุขภาพจิต และการสัมมนาให้ความรู้ทั่วไปด้านกฎหมาย เช่น กฎหมายครอบครัวและแรงงาน โดยต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและเปิดให้มีการเข้าถึงในวงกว้าง ซึ่งอาจใช้การสัมมนาแบบออนไลน์ หรือมีถ่ายทอดทางสื่อสังคมออนไลน์ (social media) ด้วย

8) ควรให้การสนับสนุนและจัดกิจกรรมเพิ่มการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานเอกอัครราชทูตฯ กับกลุ่มนักเรียน นักศึกษา และกลุ่มที่พำนักในฝรั่งเศสอย่างไม่ถูกกฎหมาย ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มให้ความเชื่อถือต่อบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ ต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยเปรียบเทียบ เพื่อสร้างความไว้วางใจ (trust) และความเชื่อมั่น (confidence) ต่อสถานเอกอัครราชทูตฯ เช่น การจัดกิจกรรมฝึกทักษะวิชาชีพ การจัดพบปะแรงงานไทย การจัดงานสังสรรค์ต้อนรับนักเรียนไทยในฝรั่งเศสในแต่ละปี และการสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาคมนักเรียนไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

3.2.2 กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ

1) กรมการกงสุลควรหารืออย่างใกล้ชิดกับสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุล ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณยุทธศาสตร์ ค่าใช้จ่ายสนับสนุนกิจกรรมคนไทยในต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้เงินอุดหนุนผ่านชมรม สมาคม และวัดไทย เนื่องจากบางโครงการเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการอยู่เป็นประจำและต่อเนื่องทุกปี เช่น การจัดสัมมนาทางวิชาการของสมาคม

นักเรียนไทยฯ และการจัดสอนภาษาไทยให้กับเยาวชนไทย เป็นต้น ทั้งนี้ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส ได้รับจัดสรรงบประมาณดังกล่าวในปี 2566 และ 2567 เป็นจำนวนเงินปีละ 200,000 บาท อาจกล่าวได้ว่าเป็นจำนวนไม่มากนักหากพิจารณาถึงภารกิจและจำนวนโครงการที่ประสงค์จะดำเนินการ ดังนั้น หากสถานเอกอัครราชทูตฯ จะไม่ได้รับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ หรือได้รับไม่เพียงพอ สถานเอกอัครราชทูตฯ จะได้วางแผนการบริหารจัดการให้เหมาะสมต่อไป โดยการขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจากภาคเอกชน การปรับลดขนาดและจำนวนคนเข้าร่วมกิจกรรม หรือการร่วมสนับสนุนรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่ตัวเงิน เช่น การช่วยติดต่อสถานที่จัดงานซึ่งอาจจะได้ในราคาพิเศษ หรือการสนับสนุนวิทยากร เป็นต้น

2) กรมการกงสุลควรมอบทิศทางการทำงานให้แก่สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลล่วงหน้า เพื่อให้แต่ละสำนักงานสามารถกำหนดและวางแผนงานได้ เพื่อบูรณาการโครงการที่มีลักษณะเดียวกัน โดยกรมการกงสุลจะเป็นทั้งผู้ดำเนินโครงการเอง โดยมีสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลสนับสนุนในแต่ละพื้นที่ หรือจะมอบให้สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลเป็นผู้ดำเนินการเองก็ได้ เพื่อไม่ให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพลูกจ้างฝ่ายกงสุลในการจัดทำและใช้สื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาการให้บริการด้านกงสุล โครงการพัฒนาสุขภาพจิต โครงการฝึกทักษะวิชาชีพ และโครงการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพเบื้องต้นสำหรับคนไทยในยุโรป

3) กรมการกงสุลควรหารือกับหน่วยงานไทยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางแผนการดำเนินโครงการร่วมกันล่วงหน้าในแต่ละปี โดยพิจารณาจากยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนไทยและข้อมูลที่ประมวลจากคำขอของสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุล ซึ่งจะเป็นการบูรณาการความร่วมมือในการแก้ปัญหา พัฒนา และใช้ทรัพยากรทั้งด้านบุคลากรและงบประมาณร่วมกัน เช่น ความร่วมมือกับสำนักงานอัยการสูงสุดในการจัดการอบรมกฎหมายครอบครัวเบื้องต้น และความร่วมมือกับกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในการฝึกทักษะวิชาชีพในสาขาที่สนใจในระยะสั้น

บรรณานุกรม

บทความ

วิจิตร ประพงษ์. การการย้ายถิ่นชั่วคราวแต่ยาวนานของแรงงานไทยแบบผิดกฎหมายในฝรั่งเศส.

วารสารพัฒนาศาสตร์ : ไทยนอกแผ่นดินไทย 1, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2561): 207-235.

Maslow, A. H. A Theory of Human Motivation. Psychological Review 50 (1943): 370-396.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กระทรวงการต่างประเทศ. สาธารณรัฐฝรั่งเศส. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.mfa.go.th/th/content/5d5bcc2215e39c306000a251?cate=5d5bcb4e15e39c30600068>

[30 กรกฎาคม 2567].

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. สถิติด้านการท่องเที่ยว ปี 2562 (Tourism Statistics 2019).

[ออนไลน์]. 2562. แหล่งที่มา: <https://www.mots.go.th/news/category/521>

[30 กรกฎาคม 2567].

รัฐบาลไทย. นายกฯ มอบนโยบายการทูตเศรษฐกิจเชิงรุก ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ และกรอบงาน

ขับเคลื่อนนโยบายต่างประเทศสู่ยุคใหม่. [ออนไลน์]. 2566. แหล่งที่มา:

<https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/75040> [29 กรกฎาคม 2567].

Dimock Michael. Defining generations: Where Millennials end and Generation Z

begins. [Online]. 2019. Available from: <https://www.pewresearch.org/short-reads/2019/01/17/where-millennials-end-and-generation-z-begins/>

[2024, August 2]

Suthisansanee Thanatporn. ทฤษฎีมาสโลว์ ลำดับขั้นความต้องการ Maslow's hierarchy of

needs ลูกค้านักค้าต้องการอะไร. The Wisdom Academy. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<https://thewisdom.co/content/maslows-hierarchy-of-needs/> [26 กรกฎาคม 2567].

การสัมภาษณ์

ศรัณย์ เจริญสุวรรณ. เอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส. สัมภาษณ์, 19 กรกฎาคม 2567.

ผ่องพรรณ เลอกรองด์. อาจารย์ใหญ่โรงเรียนรวมใจไทย. สัมภาษณ์, 18 กรกฎาคม 2567.

สมชาย ทองโทน. พนักงานบริษัท. สัมภาษณ์, 21 กรกฎาคม 2567.

นาตยา เคนสิงห์. ลูกจ้างท้องถิ่น สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส. สัมภาษณ์, 30 กรกฎาคม 2567.

ภาคผนวก

แบบสำรวจคุณภาพชีวิตและลักษณะของชุมชนคนไทยในฝรั่งเศส

แบบสำรวจนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานการศึกษาลำดับความสำคัญด้านสุขภาพจิต จำนวน 15 ปี 2567 ของนางสาวกมลทิพย์ โพธิ์ใหญ่ อัครราชทูตที่ปรึกษา สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส

โดยวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจลักษณะของชุมชนไทยในฝรั่งเศส ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ รวมถึงความต้องการและความคาดหวังเชิงปัจเจก เพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยในฝรั่งเศส ผ่านกระบวนการบริหารการดูแลสุขภาพ และสนับสนุนบทบาทของชุมชนไทยได้เต็มศักยภาพ รวมทั้งประเมินบทบาทด้านสุขภาพในปัจจุบัน เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการปฏิบัติงานที่ต่าง ๆ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ตอบแบบสำรวจไม่ต้องระบุตัวตนหรือลงนาม แต่อาจใช้ช่องทางการติดต่อได้ในตอนท้ายของแบบสำรวจนี้

* Indicates required question.

ส่วนที่ 1/3 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสำรวจ

1. ท่านตอบแบบสำรวจนี้ที่ *

Mark only one oval.

- สถานทูตไทย ณ กรุงปารีส
 ที่อื่น

2. ท่านเคยเดินทางมาติดต่อที่สถานทูต ณ กรุงปารีสหรือไม่ *

Mark only one oval.

- ไม่เคย
 เคยแล้ว
 มาเป็นครั้งแรก

3. โดยปกติท่านใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทางมาที่สถานทูตหรือไม่ *

Mark only one oval.

- ใช่
 ไม่ใช่

4. เพศ *

Mark only one oval.

- ชาย
 หญิง
 อื่น ๆ

5. อายุ (ปี: โปรดระบุเฉพาะตัวเลข) *

Mark only one oval.

6. สถานภาพ *

Mark only one oval.

- โสด
 สมรสหรืออยู่ร่วมกับชาวฝรั่งเศส
 สมรสกับคู่สมรสชาวไทย
 หย่าร้างหรือหมั้น
 ไม่ระบุ

7. ท่านมีบุตรที่อาศัยอยู่ร่วมกับท่านในฝรั่งเศสหรือไม่ *

Mark only one oval.

- มีบุตร
 ไม่มีบุตร

8. ท่านอาศัยอยู่ในฝรั่งเศสมานานแล้วกี่ปี (ระบุเฉพาะตัวเลข) *

_____

9. อาชีพปัจจุบัน *

Mark only one oval.

- ว่าง
- นักศึกษา
- ทำงานแบบมีสัญญาไม่กำหนดระยะเวลา (CDI)
- ทำงานแบบมีสัญญากำหนดระยะเวลา (CDD)
- จัดตั้งอาชีพอิสระ (auto-entrepreneur)
- เจ้าของธุรกิจหรือเจ้าของ
- รับจ้างชั่วคราวหรือทำงานทั่วไป
- ออแพร์ (Au pair)
- เกษียณอายุ
- ไม่ได้ทำงานหรือกำลังหางาน
- ไม่ระบุ

10. ระดับการศึกษา (หรือกำลังศึกษา) *

Mark only one oval.

- ประถมศึกษา
- มัธยมศึกษาตอนต้น
- มัธยมศึกษาตอนปลาย
- จบปริญญาโท/โทม./ปวส.
- ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี

11. ที่อยู่ปัจจุบัน (กรุณาเลือกเพียง 1 ข้อหรือระบุในช่อง "อื่น ๆ") *

Mark only one oval.

- Ile-de-France (รวม Paris)
- Lyon
- Marseille - Aix-en-Provence
- Lille
- Toulouse
- Bordeaux
- Nantes
- Strasbourg
- Montpellier
- Rennes
- Grenoble
- Rouen
- Nice
- Toulon
- Tours
- Other: _____

12. กรุณาระบุแคว้น (pre-2015 région) *

Mark only one oval.

- Île-De-France
- Alsace
- Aquitaine
- Auvergne
- Basse-Normandie/Lower Normandy
- Bourgogne/Burgundy
- Bretagne/Brittany
- Centre-Val de Loire
- Champagne-Ardenne
- Corse/Corsica
- Franche-Comté
- Haute-Normandie/Upper Normandy
- Île-de-France (รวม Paris)
- Languedoc-Roussillon
- Limousin
- Lorraine
- Midi-Pyrénées
- Nord-Pas-de-Calais
- Pays de la Loire
- Picardie/Picardy
- Poitou-Charentes
- Provence-Alpes-Côte d'Azur (PACA)
- Rhône-Alpes
- Guadeloupe
- Guyane
- La Réunion
- Martinique
- Mayotte

13. ท่านเคยเข้าร่วมบริการกงสุลสัญจรหรือไม่ *

Mark only one oval.

- ไม่เคย
- เคยแล้ว
- มาเป็นครั้งแรก

14. กรุณาระบุเมืองที่เคยเข้าร่วมบริการกงสุลสัญจร (ถ้ามี)

_____

15. ท่านมีเอกสารที่ออกโดยทางการฝรั่งเศสประเภทใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) *

Tick all that apply.

- ไม่มี
- carte nationale d'identité/บัตรประชาชนฝรั่งเศส
- passeport/หนังสือเดินทางฝรั่งเศส
- carte de séjour/บัตรผู้อพยพในฝรั่งเศส
- carte Vitale/บัตรประกันสุขภาพฝรั่งเศส
- permis de conduire/ใบขับขี่ฝรั่งเศส
- visa de long séjour (étudiant)/วีซ่านักเรียน
- visa de long séjour (travail)/วีซ่าทำงาน
- visa de court séjour/วีซ่าระยะสั้น (รวมวีซ่าท่องเที่ยวพ่วงเข้ามาเมื่อเยี่ยม)

ส่วนที่ 2/3 การดำเนินการวีซ่าในฝรั่งเศส

16. ใบบ้านของท่านมีผู้พักอาศัยรวมกันกี่คน (รวมตัวท่าน) *

Mark only one oval.

- 1 คน
 2 คน
 3 คน
 4 คน
 5 คน
 6 คน
 7 คนหรือมากกว่า

17. ท่านมีบัญชีธนาคารในฝรั่งเศสหรือสหภาพยุโรปหรือไม่ *

Mark only one oval.

- มี
 ไม่มี

18. ท่านมีการส่งเงินกลับไทยให้ครอบครัวหรือญาติเป็นประจำหรือไม่ *

Mark only one oval.

- ไม่เคย
 บางครั้งตามความเป็น
 เป็นประจำ

19. ท่านเดินทางกลับประเทศไทยบ่อยเพียงใด *

Mark only one oval.

- ไม่เคย
 เฉลี่ยปีละ 1 ครั้งหรือมากกว่า
 ทุก 2-3 ปี
 บ่อยหรือตามความเป็น

20. จุดประสงค์ในการเดินทางกลับประเทศไทย (อนุมัติมากกว่า 1 ข้อ)

Tick all that apply.

- เยี่ยมครอบครัว
 พักผ่อน
 ติดต่อราชการ
 ติดต่อธนาคาร/จัดการด้านการเงิน
 พบแพทย์
 ขนส่งสินค้า
 ธุรกิจ
 Other: _____

21. หากท่านได้เคยเดินทางกลับประเทศไทยเพื่อติดต่อราชการ เป็นการติดต่อธุระส่วนตัว

_____

22. ท่านมีทักษะด้านภาษาฝรั่งเศสดีเพียงใด *

Mark only one oval.

- บ่อยมากหรือไม่มี
 พอพูดสื่อสารได้
 สามารถอ่านเขียนภาษาฝรั่งเศสได้ดี

23. กรุณาประเมินระดับทักษะด้านภาษาฝรั่งเศส หากทราบ *

Mark only one oval.

- ไม่เคยตอบ
 A1
 A2
 B1
 B2
 C1
 C2

24. ท่านมีทักษะภาษาอังกฤษระดับหรือไม่ *
Mark only one oval.
- ไม่เพียงพอ
 มีสื่อสารภาษาอังกฤษดีกว่าภาษาฝรั่งเศส
 มีบ้าง แต่สื่อสารภาษาฝรั่งเศสได้ดีกว่าภาษาอังกฤษ
 สื่อสารได้ดีทั้งสองภาษา
25. ท่านหรือคนในครอบครัวมีชาวฝรั่งเศสเป็นคู่สมรสหรือใช้ชีวิตร่วมกันหรือไม่ *
Mark only one oval.
- มี
 ไม่มี
26. ท่านมีเพื่อนชาวฝรั่งเศสที่สามารถขอคำปรึกษาได้หรือไม่ *
Mark only one oval.
- ไม่มี
 มี 1-2 คน
 มี 3-5 คน
 มี 6-10 คน
 มากกว่า 10 คน
27. ท่านมีเพื่อนคนไทยในฝรั่งเศสที่ติดต่อกันเป็นประจำหรือไม่ *
Mark only one oval.
- ไม่มี
 มี 1-2 คน
 มี 3-5 คน
 มี 6-10 คน
 มากกว่า 10 คน
28. ท่านเป็นสมาชิกของสมาคมหรือชมรมคนไทยในฝรั่งเศสต่าง ๆ หรือไม่ *
Mark only one oval.
- เป็น
 ไม่ได้เป็น
29. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมของสมาคมหรือชมรมคนไทยเป็นประจำหรือไม่ *
Mark only one oval.
- เป็นประจำหรือเกือบทุกครั้ง
 บางครั้ง
 ไม่เคย
30. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมของวัดไทยในฝรั่งเศสเป็นประจำหรือไม่ *
Mark only one oval.
- เป็นประจำหรือเกือบทุกครั้ง
 บางครั้ง
 ไม่เคย

31. กิจกรรมใดที่ท่านให้ความสนใจหรือต้องการเข้าร่วม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

Tick all that apply.

- ให้ความรู้ด้านกฎหมาย
- สัมมนาทางวิชาการ
- สอบการทำอาหาร
- อบรมแนวคิดแผนไทย
- ฝึกสอนมวยไทย
- กิจกรรมรื่นเริงและคอนเสิร์ต
- การแสดงวัฒนธรรมไทย
- งานเทศกาลไทย (Tou a Fait Thai)
- สังสรรค์เพื่อทำความรู้จักกับสมาชิกในชุมชนไทย
- เผยแพร่ธรรมะ ینگสมาธิ วิปัสสนากรรมฐาน
- งานชุดพรมประชาชน (Town hall)
- งานเฉลิมฉลองวันชาติไทย
- กิจกรรมเพื่อสังคมและจิตอาสา
- อาสาสมัครช่วยเหลือนักโทษที่ตกทุกข์ได้ยาก
- Other: _____

ส่วนที่ 3/3 สำรองถามคิดเห็น

กรุณาใช้คะแนนตามความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิภาพของหน่วยงาน
(1=ไม่เห็นด้วย, 2=เห็นด้วยเพียงเล็กน้อย, 3=ค่อนข้างเห็นด้วย, 4=เห็นด้วยอย่างยิ่ง)

32. ท่านพึงพอใจกับชีวิตความเป็นอยู่ในฝรั่งเศสในปัจจุบัน *

Mark only one oval.

1 2 3 4

ไม่เ้   เห็นด้วยอย่างยิ่ง

33. ท่านสามารถใช้ชีวิตประจำวันในฝรั่งเศสได้อย่างราบรื่น *

Mark only one oval.

1 2 3 4

ไม่เ้   เห็นด้วยอย่างยิ่ง

34. ท่านต้องปรับตัวด้านต่าง ๆ อย่างมากในการย้ายมาฝรั่งเศส *

Mark only one oval.

1 2 3 4

ไม่เ้   เห็นด้วยอย่างยิ่ง

35. ท่านเข้าใจกฎหมายฝรั่งเศสเบื้องต้นในระดับใกล้เคียงกับคนฝรั่งเศส *

Mark only one oval.

1 2 3 4

ไม่เ้   เห็นด้วยอย่างยิ่ง

36. รายได้ในฝรั่งเศสเพียงพอต่อการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน *

Mark only one oval.

1 2 3 4

ไม่เ้   เห็นด้วยอย่างยิ่ง

37. แม้ค่าครองชีพในฝรั่งเศสจะสูง แต่ท่านสามารถเก็บออมเงินเพื่อไว้ใช้ในกรณีฉุกเฉิน *
 จำเป็น
 Mark only one oval.
 1 2 3 4
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
38. ท่านรู้สึกปลอดภัยในฝรั่งเศส *
 Mark only one oval.
 1 2 3 4
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
39. เงินบำนาญของฝรั่งเศสสามารถดูแลชีวิตในวัยเกษียณได้เพียงพอ *
 Mark only one oval.
 1 2 3 4
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
40. ท่านสามารถเข้าถึงการรักษาพยาบาลที่มีคุณภาพในฝรั่งเศสได้ง่าย *
 Mark only one oval.
 1 2 3 4
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
41. ครอบครัวของท่านสามารถเป็นที่พักในยามจำเป็นได้ *
 Mark only one oval.
 1 2 3 4
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
42. ท่านมีเพื่อนที่สามารถช่วยเหลือและใช้คำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ ในฝรั่งเศสได้ *
 Mark only one oval.
 1 2 3 4
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
43. การย้ายมาฝรั่งเศสมีโอกาสด้านการงานและรายได้มากกว่าที่ไทย *
 Mark only one oval.
 1 2 3 4
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
44. ท่านทำงานในฝรั่งเศสในบทบาทหน้าที่ที่น้อยกว่าดีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา *
 Mark only one oval.
 1 2 3 4
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

45. ท่านสามารถดำรงชีวิตในฝรั่งเศสได้อย่างสะดวกสบายกว่าที่ไทย *

Mark only one oval.

1 2 3 4
ไม่เห็น   เห็นด้วยอย่างยิ่ง

49. ท่านได้รับการยอมรับนับถือพอสมควรในฝรั่งเศส *

Mark only one oval.

1 2 3 4
ไม่เห็น   เห็นด้วยอย่างยิ่ง

46. คนไทยในฝรั่งเศสมีความเป็นมิตรแ่่น ส่วนใหญ่สามารถพึ่งพาและไว้ใจได้ *

Mark only one oval.

1 2 3 4
ไม่เห็น   เห็นด้วยอย่างยิ่ง

50. ท่านรู้สึกภูมิใจที่ได้เคยมีโอกาสหรือมีบทบาทในการช่วยเหลือผู้อื่น *

Mark only one oval.

1 2 3 4
ไม่เห็น   เห็นด้วยอย่างยิ่ง

47. สมาคมหรือชมรมคนไทยต่าง ๆ มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและช่วยเหลือคนไทยใน *
ฝรั่งเศส

Mark only one oval.

1 2 3 4
ไม่เห็น   เห็นด้วยอย่างยิ่ง

51. ท่านเชื่อว่ามีโอกาสทำในสิ่งที่ตัวเองใฝ่ฝันได้ในฝรั่งเศส *

Mark only one oval.

1 2 3 4
ไม่เห็น   เห็นด้วยอย่างยิ่ง

48. ชาติไทยมีบทบาทสำคัญต่อชุมชนไทยในฝรั่งเศส *

Mark only one oval.

1 2 3 4
ไม่เห็น   เห็นด้วยอย่างยิ่ง

52. ท่านรู้สึกว่าท่านเป็นส่วนหนึ่งของสังคมฝรั่งเศส *

Mark only one oval.

1 2 3 4
ไม่เห็น   เห็นด้วยอย่างยิ่ง

53. สถานทูตไทยสามารถดูแลช่วยเหลือคนไทยได้เป็นอย่างดี *

Mark only one oval.

1 2 3 4

ไม่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

54. ท่านได้รับความสะดวกสบายในการมาใช้บริการที่สถานทูตฯ

Mark only one oval.

1 2 3 4

ไม่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

55. ท่านทราบหรือติดตามข้อมูลข่าวสารของสถานทูตผ่านทางช่องทางใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ หรือระบุในช่อง "อื่น ๆ") *

Tick all that apply.

- facebook ของสถานทูต
- เว็บไซต์ thaiembassy.it
- สอมตามทางโทรศัพท์
- การประชาสัมพันธ์ของสมาคมคนไทยหรือชาวไทย
- กลุ่ม facebook หรือกลุ่ม LINE ของคนไทย
- การแจ้งข่าวจากเพื่อนคนไทย
- Other: _____

56. ท่านใช้สื่อสังคมออนไลน์ (social media) ได้เป็นประจำบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ หรือระบุในช่อง "อื่น ๆ") *

Tick all that apply.

- Facebook
- Instagram
- LINE
- TikTok
- Whatsapp
- X/twitter
- YouTube
- Other: _____

57. ท่านต้องการให้สถานทูตฯ ปรับเปลี่ยนการใช้บริการบางอย่างเพื่อการรับบริการที่ดีขึ้น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ หรือระบุในช่อง "อื่น ๆ")

Tick all that apply.

- การเพิ่มจำนวนคิวรถหาของออนไลน์แต่ละวัน
- การให้ข้อมูลทางโทรศัพท์
- การเพิ่มบริการรถส่งเอกสาร
- การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร
- การช่วยเหลือคนไทยที่ตกทุกข์ได้ยาก
- การสนับสนุนกิจกรรมของไทยผ่านสมาคมหรือชมรมต่าง ๆ หรือวัดไทย
- เพิ่มความสะดวกสบายภายในพื้นที่ให้บริการด้านกงสุล ณ สถานทูตฯ
- ลดระยะเวลาขอเข้ารับการ
- Other: _____

58. กิจกรรมใดที่ท่านเห็นว่าสถานทูตฯ ควรสนับสนุนเพิ่มเติมจากปัจจุบัน

---

59. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

---

60. ขอบเขตทุกท่านที่ร่วมตอบแบบสำรวจนี้

ทั้งนี้ หากท่านยินยอม โปรดแจ้งอีเมลหรือหมายเลขโทรศัพท์เพื่อการติดต่อกลับโดยผู้จัดทำแบบสำรวจ

โปรดกด "ส่ง" เพื่อบันทึกคำตอบ

This content is neither created nor endorsed by Google.

Google Forms

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวกนกลักษณ์ โพธิ์ไทรย์
ประวัติการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - เศรษฐศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ - เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยนอตติงแฮม สหราชอาณาจักร - การทูตศึกษา มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด สหราชอาณาจักร (ทุนรัฐบาลสหราชอาณาจักร)
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2545	เจ้าหน้าที่การทูต 4-5 กองส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์และความร่วมมือ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
พ.ศ. 2548	เจ้าหน้าที่การทูต 5 สำนักงานเลขานุการกรม และกองแบบพิธี กรมพิธีการทูต
พ.ศ. 2551	เจ้าหน้าที่การทูต 5 สำนักงานรัฐมนตรี
พ.ศ. 2552	กงสุล สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองฮ่องกง
พ.ศ. 2556	นักการทูตชำนาญการ สำนักงานรัฐมนตรี
พ.ศ. 2557	นักการทูตชำนาญการ กองยุทธศาสตร์และความร่วมมือ กรมอาเซียน
พ.ศ. 2558	ที่ปรึกษา สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโรม
พ.ศ. 2562	นักการทูตชำนาญการ (ที่ปรึกษา) สถาบันการต่างประเทศ เทวะวงศ์วโรปการ สำนักงานปลัดกระทรวง
พ.ศ. 2563	นักการทูตชำนาญการ (ที่ปรึกษา) สำนักงานเลขานุการกรม กรมสารนิเทศ
พ.ศ. 2565	อัครราชทูตที่ปรึกษา สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส
ตำแหน่งปัจจุบัน	อัครราชทูตที่ปรึกษา สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส